

Három bölcsődét avattak

Avató szalagvágás Erdőszentgyörgyön

Fotó: Kiss Gábor/reformatus.ro

Hétfőn három bölcsődét avattak fel Maros megyében, mindhárom a magyar kormány támogatásával és az Erdélyi Református Egyházkerület révén valósult meg. Összértékük meghaladja a félmilliárd forintot, de nem a pénz számít, hanem az akarat és a cselekedet – hangzott el az avatáson.

Gligor Róbert László

Koronában a református egyházi iskola 1914-ben készült épületét alakították át bölcsődévé. A felújított 400 négyzetméteres egyházi ingatlanban három bölcsődei csoport indul. Az épület átalakítása 171 millió forintba került. Erdőszentgyörgyön az önkormányzat által adományozott telken kétszintes épületet emeltek, az 550 négyzetméteres ingatlan 196 millió forintot kóstált. Nyárádszeredában a református egyház tulajdonát képező régi Dalárdaházat bontották le, hogy a helyén két csoportot befogadó bölcsődét építsenek. A 348 négyzetméteres új épület 140 millió

forintba került. A koronkai és a szeredai bölcsődék beindításának engedélyeztetése még nem fejeződött be, az erdőszentgyörgyi intézményben már folyik az oktatás.

„Nyárádszeredában van jövő”

Hétfőn Nyárádszeredában zárta avatókörútját Kató Béla püspök, valamint Brendus Réka főosztályvezető, elkíserte őket Percze László, Magyarország csíkszeredai főkonzulátusának konzulja is, jelen voltak lelkipásztorok, polgármesterek, egyházi és világi vezetők. A nyárádszeredai bölcsőde építését idén fejezték be, a nyáron az egyház átadta az önkormányzatnak, az pedig elindította az engedélyeztetési folyamatot. A közegészségügyi és tűzvédelmi jóváhagyást megszerezték, kérvényezték a megyei tanfelügyelőség révén a tanügyminisztériumtól négy dada állásának jóváhagyását is, de az erre vonatkozó döntés még nem született meg, ezért csak néhány hét múlva fogadhatják az apróságokat.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Száz nap a nyugalom földjén

Már a tavaly egyértelművé vált, hogy a világiárvány egyik legnagyobb vesztese a vendéglátóipar. Ugyanakkor ezen a területen is vannak vállalkozások, amelyek a legnehezebb időkben is sikeresen átvészelték, és panaszra most sincs okuk. Kundi vendégházával Varga Anna is a szerencsések közé tartozik.

2.

Mitől fáj a derék?

Korábbi felmérések szerint az emberek mintegy nyolcvan százaléka élete során átél legalább egyszer egy-két hétig tartó vagy sokszor több hétig is elhúzódó komolyabb derékfájást.

5.

Terepszemlén a helyi rendőrökkel

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal alárendeltségébe tartozó helyi rendőrség munkájába próbált betekintést nyerni Portik Vilmos alpolgármester, amikor szeptember elején egy napot az alakulatnál töltött, elkísérte a rend őreit terepre, illetve az irodai munka menete felől érdeklődött.

9.

MINŐSÉGI OLASZ LENCSEK

25% KEDVEZMÉNNYEL

OPTICA OPTOFARM

AZ AJÁNLAT ÉRVÉNYES A DIOPTRIÁS ÉS DIOPTRIA NÉLKÜLI, ANTIREFLEXES ÉS KARCVÉDŐ RÉTEGGEL BEVONT LENCSEKRE EGYARÁNT.

Az akció szeptember 30-ig vagy a készlet erejéig érvényes

www.optofarm.ro

Aktuális

Oltás vagy tesztelés?

Antalfi Imola

Egyre inkább az látszik körvonalazódni, hogy a kormány kötelezővé tenné vagy a koronavírus elleni oltást, vagy pedig a rendszeresen végzett tesztelést, elsősorban a kulcságazatokban dolgozók esetében, úgymint egészségügyiek, tanügyiek, rendőrök, csendőrök, tűzoltók, de az idősök és a krónikus betegek esetében is. Ezzel kapcsolatban a minap két fontos politikai szereplő is nyilatkozott: Raed Arafat államtitkár és Nelu Tătaru, a kormányfő tiszteletbeli tanácsadója, volt egészségügyi miniszter. A kijelentéseknek jelzésértékű van, ami arra enged következtetni, hogy ezt a lehetőséget vagy rövidesen fontolóra veszi a kormány, vagy csupán a közvélemény reakciójára kíváncsi. Az is lehet, hogy közbeszéd tárgyává téve a kötelező oltást/tesztelést, bíznak benne, hogy a nép hozzászokik a gondolathoz...

A döntés nem egyszerű, emberjogi kérdéseket vet fel, a közösség biztonságát állítva szembe az egyén biztonságával, ugyanakkor az is szempont, hogy az egyénnek joga van elutasítani az orvosi beavatkozást. Az Egészségügyi Világszervezet június 25-i ajánlásában a prevenció és stratégiai kontroll fontos komponensének nevezte a SARS-CoV-2-tesztelést, hangsúlyozva, hogy az országoknak tesztelési stratégiával kell rendelkezniük, ehhez pedig megfelelő anyagi forrásokat és logisztikát kell rendelniük.

(Folytatás a 3. oldalon)

SZEPTEMBER

16., csütörtök

A Nap kel
7 óra 1 perckor,
lenyugszik
19 óra 33 perckor.
Az év 259. napja,
hátravan 106 nap.

IDŐJÁRÁS

Részben napos

Hőmérséklet:
max. 27 °C
min. 11 °C

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.

Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Közel kétszáz diák egy nap alatt az iskolai járatokon

Portik Vilmos alpolgármester kedden közösségi oldalán ismertette a hétfőn indított iskolai buszjáratokkal kapcsolatos adatokat. Kedden már jóval többen vették igénybe mind a négy üzembe helyezett iskolai járatot, mint az első tanítási napon, azonban a reggeli forgalom miatt a menetrendhez képest késve érkeztek meg az autóbuszok az útvonalak végéhez. A 10-es vonalon 41 diák és 6 kísérő, a 19-esen 61 diák és 6 kísérő, a 18-ason 29 diák és 3 kísérő, a 23-ason pedig 51 diák és 8 kísérő utazott. A forgalmi fennakadások miatt a 10-es vonalon 10, a 18-ason 6, a 23-ason pedig 21 perc késést jegyeztek a diákokat kísérő helyi rendőrök, valamint a közszállítási vállalat munkatársai. Az alpolgármester megígérte, hogy az első két hét összesített adatai alapján úgy változtatnak, hogy a késések száma és mértéke is csökkenthető legyen.

Marosvásárhely is csatlakozik az országos takarításhoz

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal is csatlakozik az országos takarítási akcióhoz szeptember 18-án a Let's Do It, Romania! partnereként. A városban a következő helyeken takarítanak: Segesvári út, Somostető, valamint a Megyei Sürgősségi Kórház melletti erdőnél. A város idén is csatlakozik a projekthez önkéntesnek jelentkező munkatársai, valamint különböző eszközök (kesztyűk, szemeteszákok, védőmaszkok, fertőtlenítőszer) biztosítása által – nyilatkozta Soós Zoltán polgármester. A résztvevők szombaton 10 órakor találkoznak a sportcsarnoknál. A helyszínen két tömegközlekedési eszköz áll majd az önkéntesek rendelkezésére, amelyekkel eljuthatnak a takarításra kijelölt területekre. Azok, akik részt vennének a kampányban, jelezzék szándékukat szombatig az alábbi felületen: <https://membership.letsdoitromania.ro>. A Let's Do It, Romania! fő partnere idén is a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium.

Futballozni szerető gyermekeket toboroznak

A Marosvásárhelyi ASA futballklub 2012, 2013 és 2014-ben született gyerekeket toboroz, akik futballozni szeretnének. Az edzésekre keddi és pénteki napokon 17 órától kerül sor a Hartman műfüves pályán, az Imperial Inn szálloda szomszédságában. Érdeklődni Știan Dorin edzőnél lehet a 0745-754-750-es telefonszámon.

Társasjátékokról készült dokumentumfilm

A Játszma.ro hazánk első, társasjátékokról szóló dokumentumfilmjén dolgozik. A film szeptember 19-én debütál a Jocozauro.ro YouTube-oldalán. Az élő bemutató augusztus 31-én volt a vásárhelyi Művész moziban, és 150 személy vett részt rajta. A Jocumentar egy 77 perces dokumentumfilm, melyet a Játszma.ro megrendelésére Rab Zoltán marosvásárhelyi rendező készített. A négy hónap alatt elkészült filmben 19 interjúalany szólal meg – szakbolyók és társasjátéklklubok tulajdonosai, vloggerek, játéktervezők, eseményszervezők. A hivatalos előzetes itt tekinthető meg: <https://youtu.be/bcPK7Szhmqw>.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

**Isten éltesse!*

Ma EDIT, holnap ZSÓFIA napja.
ZSÓFIA: a görög Sophia régi magyar olvasatából alakult ki. Jelentése: bölcsesség.

VALUTAÁRFOLYAM BNR – 2021. szeptember 15.	
1 EUR	4,9481
1 USD	4,1843
100 HUF	1,4173
1 g ARANY	242,4488

A kundi vendégház varázsa

Száz nap a nyugalom földjén

Már a tavaly egyértelművé vált, hogy a világjárvány egyik legnagyobb vesztese a vendéglátóipar. Ugyanakkor ezen a területen is vannak vállalkozások, amelyek a legnehezebb időket is sikeresen átvésztették, és panaszra most sincs okuk. Kundi vendégházával Varga Anna is a szerencsések közé tartozik.

Nagy Székely Ildikó

A Bonyhához tartozó, egykor szászok lakta településen csak Babaként ismert vállalkozó már évekkel ezelőtt bemutatta lapunk hasábjain a takaros szálláshelyet, ahol két otthonosan berendezett szoba, konyha, fürdő, grillsütővel is ellátott tágas udvar áll a vendégek rendelkezésére. A múlt nyár új törzsvendégeket, egy bucaresti idős házaspárt hozott a panziónak, Varga Anna – Baba legutóbbi találkozásunkkor róluk mesélt.

– Három-négy évvel ezelőtt látogatott el először Kundra ez a két kedves ember, két hetet töltöttek el a messzi földön híres Zöld Völgy panzióban. Már akkor megérintette őket a béke, a természetközelség nyugalma. A mi falunknak ez a vonzereje, nálunk ugyanis nincsenek műemlék épületek, múzeumok, de van zöld fű, csend, látni, ahogy este hazatér a tehéncsorda. A városi, netán nagyvárosi látogató ilyenkor régi nyarakra, a nagyszülei világára emlékezik.

Fotó: Nagy Tibor

Bonis Bona díj Szász Ágotának

A marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti líceum fizikatanárnőjét, Szász Ágotát pedagógusi munkájáért a Kiváló tehetséggondozó kategóriában Bonis Bona – A nemzet tehetségeiért díjjal tüntették ki. Az elismerést a tanárnő a napokban vette át Budapesten Novák Katalin családokért felelős tárca nélküli minisztertől és Rácz Zsófia fiatalokért felelős helyettes államtitkártól a Budapest Music Centerben megrendezett gálán.

Az idén a díjat 57 olyan személynek adták át, akik a diákok tehetséggondozása terén kiemelkedő tevékenységet folytattak. Az elismerésre azok a szakemberek javasolhatók, akik legalább öt tanévre, nevelési évre visszamenőleg kiváló, eredményekben jól mérhető tehetséggondozó munkát végeztek a tanítványaik körében, akik nemzetközi vagy országos tantárgyversenyeken kimagaslóan teljesítettek.

RENDEZVÉNYEK

X. gazdanap: Szülőföldön okosan

A Romániai Magyar Gazdák Egyesületének Maros szervezte tizedik alkalommal szervezi meg a gazdanapot. Erre szeptember 18-án, szombaton Szovátn kerül sor, a Maros Közbirtokosságnál (Iszujka út 1. szám). Az esemény fővédnöke dr. Nagy István agrárminiszter.

Szilvaifőző nap Marosjárában

Szeptember 18-án tartják Marosjárában a 9. hagyományos szilvaifőző napot. Az esemény 10 órakor a Deme-

– Említetted, hogy a két új törzsvendég a koronavírus-járvány évében vette először birtokba a vendégházat.

– Igen, akkor határozták el, hogy száz napot töltenek nálunk, június elsejétől szeptember közepéig. A korábbi években bejárták a fél világot, a járvány miatt azonban erre természetesen nem volt lehetőség. De féltek is a fertőzéstől, így amúgy sem indultak volna többállomásos, hosszú útra. Nálunk viszont biztonságban érezték magukat. Bár van a faluban egy asszony, aki kiváló hagyományos ételeket főz, óvatosságból inkább eljártak Küküllőszéplakra bevásárolni, és maguk készítették el a reggelit, ebédet, vacsorát. Nagy állatbarátok lévén, két kutyát és macskákat is hoztak magukkal, és én örömmel befogadtam a négylábú társaságot, hiszen elég tágas az udvar. Az egyik kutyust még innen, Kundraól vitték magukkal az első látogatásuk után. Akkoriban üttötte el az autót, ők pedig a pártfogásukba vették, meggyógyították, most pedig elhozták látogatóba a szülőfalujába. Négylábú barátaikkal naponta sétáltak a faluban, ez volt a kedvenc időtöltésük. Máshova nem jártak, a járvány miatt.

Babától azt is megtudtuk, hogy a házaspár szívesen felcserélné végleg a fővárosi életet a kundi csenddel, de az idős úr egészségi állapota miatt ez túlságosan kockázatos lenne. Mindenesetre idén is száz napot töltöttek a Kis-Küküllő menti faluban, és már eldöntötték, hogy jövő júniusban is ez lesz az úti cél.

Szász Ágota egyetemi tanulmányait követően került 1990-ben a Bolyaiba, ahol középiskolásokat tanít. A tanterv szerinti tudásátadás mellett tanítványait a problémamegoldásra ösztönzi, a fizika keretében tanított számos jelenség megértése mellett a logikus gondolkodás fejlődését serkenti mind az elméleti, mind pedig a gyakorlati munka során. Szász Ágota vezeti az Appendix tudományos diákkört, amely a fizika, csillagászat, környezetvédelem és interdiszciplináris témakörökben ért el kiváló eredményeket. Elindította az 1997-ől működő Nagy Fizika Hú-Hó-t, ami a fizikatudomány érdekességét, fontosságát hangsúlyozta egy fizikaverseny keretében, 2005-ben pedig kezdeményezte a Mindentudás Iskoláját, amely lehetőséget teremt arra, hogy a kutatómunka iránt érdeklődő diákok bemutatkozzanak. Ezenkívül számos tanulót készített fel tantárgyversenyekre, vetélkedőkre, amelyekről azok kiváló eredményekkel tértek haza. (v.gy.)

cseri Citrom Band fúvószenekar felvonulásával kezdődik, majd kulturális programmal folytatódik, színpadra lépnek a marosfelfalui Biborka, az erdőcsinádi Arvánányhaj és a csittszentiváni Gyöngyvirág néptáncscsoportok. A rendezvény táncházsal és utcabállal zárul.

Idősek napi ünnepség

Október 1., az idősek nemzetközi napja alkalmából szeptember 30-án ünnepséget szervez a Romániai Nyugdíjasok Szövetségének Maros megyei fiókja. Aki részt szeretnének venni az ünnepi ebéden, naponta 10-13 óra között iratkozhatnak fel a szövetség Bolyai utca 36. szám alatti székhelyén.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujas.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Elbukta az alkotmányossági kontrollt az uszítás büntethetőségét pontosító törvénymódosítás

Alaptörvénybe ütközőnek minősítette az alkotmánybíróság szerdán azt a törvénymódosítást, amellyel a parlament az erőszakra, gyűlöletre vagy diszkriminációra uszítás fogalmát pontosította a büntető törvénykönyvben (Btk.).

A tavaszi ülésszak utolsó napján egyhangúlag megszavazott Btk.-módosítással a képviselőház az Európai Unió Tanácsának 2008-ban kiadott, a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni büntetőjogi küzdelemről szóló kerethatározatával próbálta összhangba hozni a román büntetőjogot, miután a Tanács úgy értékelte, hogy Románia helytelenül és elégtelenül ültette át jogrendjébe a kerethatározat előírásait, és ezért kötelezettség-szegési eljárást helyezett kilátásba.

A hatályos Btk. 369-es cikke hat hónaptól három évig terjedő börtönnel vagy bírsággal bünteti „az egyes csoportok elleni gyűlöletre vagy diszkriminációra uszítást”. A mostani törvénymódosítás az erőszakra uszítást is belefoglalná ebbe a bűncselekménybe, illetve arra az esetre is kiterjesztené hatályát, ha az uszítás nem csoportok, hanem bizonyos csoportokhoz („kategóriákhoz”) tartozó személyek ellen irányul.

A magyar iskolások 88 százaléka tanul magyar nyelven

A romániai közoktatásban magyar nemzetiségűként nyilvántartott diákok mintegy 88 százaléka tanul magyar nyelven – közölte keddi elemzésében az Er-délystat.ro statisztikai portál.

Az elemzés szerint a fennmaradó 12 százalékot kitevő, mintegy 15 ezer magyar nemzetiségű iskolás más, többnyire román tannyelvű osztályban tanul. Az országosan nyilvántartott 116 ezer roma nemzetiségű tanuló több mint egytizedét magyar oktatási intézménybe írták. A portál az Országos Statisztikai Intézet (INS) 2018-2019-es tanévben végzett felmérésének, a beiskolázási számoknak és a magyar iskolákban végzett saját, 2019-es felmérésének az adatait összevetve vonta le következtetéseit. A 2019-ben készült Tanügyi barométer című felmérésében a magyarul is oktató iskolák illetékes vezetői válaszaik alapján megállapították: a magyar tannyelvű osztályokban a diákok 88,5 százaléka volt magyar etnikumú, 10,7 százalékuk roma, 0,7 százalékuk pedig román.

Az INS felmérései kitérnek a diákok etnikumára, viszont nem tartalmazzák az etnikum és a tannyelv összefüggéseit. A 2018/19-es tanévre vonatkozó INS-felmérés szerint a közoktatásban tanuló diákok 4,9 százaléka volt magyar nemzetiségű. Ez pontosan megegyezik a magyar tannyelven tanulók számával és arányával, viszont az egyes oktatási szintek között jelentősek az eltérések.

A törvénymódosítás ellen Klaus Iohannis államfő emelt alkotmányossági kifogást. Az államfő szerint a Btk. csak akkor védheti meg hatékonyan az uszítástól a kisebbségeket, ha azt is pontosítja: milyen szempontok alapján meghatározott csoportokra vonatkozik. Az Európai Unió Tanácsának kerethatározata a „faji, borszín szerinti, vallási, származás szerinti vagy nemzeti, illetve etnikai hovatartozásuk alapján meghatározott személyek csoportjával – vagy e csoport valamely tagjával – szemben elkövetett, nyilvánosság előtt erőszakra vagy gyűlöletre uszítás” büntetését kéri a tagállamoktól.

Az államfő által hiányolt kritériumokat – kiegészítve a politikai nézetek, vagyoni helyzet, életkor, betegség, szexuális irányultság miatti uszítással – a törvénymódosítást első házként megvitató szenátus egyébként beépítette a kormány törvénytervezetébe, a Btk.-módosítás végleges formájának elfogadásában illetékes képviselőház azonban később törölte a törvénytervezetből az uszítás indokának részletezését.

Az alkotmánybírók határozata arra kötelezi a parlamentet, hogy pontosítsa: milyen kisebbségi csoportok elleni uszítás ellen kell fellépni Romániában a büntetőjog eszközeivel. (MTI)

Az elemi (0-4 osztályos) oktatás szintjén hangsúlyosan, az általános iskolai (5-8 osztályos) képzésben pedig részben felülreprezentált a nem magyar etnikumú diákok aránya. A portál a statisztikai hivatal adatainak a beiskolázási számokkal történt összevetéséből megállapította, hogy a magyar tannyelven tanuló elemisták 9,4 százaléka (4826 diák), az általános iskolások 2,3 százaléka (884 diák) nem magyar etnikumú. Az elemzés szerint az eltérések még ennél is nagyobbak lehetnek, hiszen az összevetés nincs tekintettel arra, hogy a magyar etnikumú gyermekek egy része nem magyar tannyelvű osztályba jár. A felső tagozaton (9-12. osztályban) azonban már számottevően több magyar gyermek van az oktatási rendszerben, mint ahányan magyarul tanulnak. A magyar nyelven tanulók a magyar etnikumúaknak csupán a 83 százalékát teszik ki. A szakiskolások között felülreprezentáltak a magyar etnikumúak, az ilyen iskolákba iratkozott fiatalok 7,3 százalékát teszik ki, viszont legalább tíz százalékuk román nyelven tanul.

A magyar osztályokban tanuló diákok 4,2 százaléka (mintegy ötezer gyermek) származik vegyes etnikai identitású családból. Megoszlásuk jelentős regionális eltérést mutat. Míg Székelyföldön két százalék alatti a magyarul tanuló, vegyes etnikumú családból származó gyermekek aránya, addig a Bánságban a magyar tannyelvű osztályok létszámának a negyedét (24,1 százalékát) az ilyen családi háttérű gyermekek teszik ki. (MTI)

Hajnapló

Talán mondanom is felesleges, soha nem vezettem naplót. Az sem engem. Nem írtam, mert alapvető lustaságom, kényelmem ebben okosan és taktikusan megakadályozott. Mások más véleményen vannak. Ez a tolerancia. Az irodalom haldokolna, ha a műfajok közül hiányozna, ha nem írtak volna irodalmi és esztétikai igénnyel önboncolós diáriumot. Vagy pszichoterápiai célzattal tényfeltáró csevejt.

Szóval akkor most egy kis részlet következik egy soha meg nem írt naplóból.

Az alapbejegyzés: Ma vásároltunk egy (nem reklám) nagyáruházban egy borbélyszerszámot, egész pontosan nyírógépet. Nem Nyíró, az ugyanis az irodalomhoz és a politikai felszólamlásokhoz, publicisztikai kirohanásokhoz és védőbeszéddekhez szolgáltatott gyűanyagot egy időben. Sajnos azóta az is meghalt, aki a koporsót hozta vagy hozta volna a hamvakkal. Egykor barátom volt Sz. G., nem átalom bevallani.

A nyirmasina csodás elektromos hangon zümögve foszt meg majd háromhavonta legény- és fejtollamtól, amely már régen nem pelyhedzik, inkább csak tenyészik a maga egykedvűségében. Tehát a haj jut az ember eszébe, mely az agy fölött helyezkedik el anatómiailag. Petőfi is arról dalolt, hogy „sötét hajam őszbe vegyüle már; a tél dere már megüté fejemet”. Ezután következik az a sor; amit Illyés Gyula legszebb magyar versornak nyilvánított. „Elhull a virág, eliramlik az élet.”

Most tehát szeptember vége közeleg, de ennél is fontosabb, hogy a hajról egy nemzedéki szimbólumra, protestmagatartásra asszociálok. Azokban a lázas és hidegrázós (v.ö. hidegháborús) esztendőkbén, amikor a müncheni olimpián gépfegyvertűz kaszált le ártatlan sportolókat, országhatárokon áttört a Beatles és zenéje, amivel még a bukaresti állami és párhöz kötözött rádió is kénytelen volt megbékélni, igaz, csak tíz percekot adott, s azokat is a leghetetlenlebb időpontokban, de mi nem sajnáltuk erre az időt, teret, és fitytyet hánytunk a szülői aggodalomra, ezt hallgattuk teljes hazafiatalanságban Dan Spătaru, Marina Voica és Luigi Ionescu helyett. Az első Beatles-lemezt egy Etiópiában szolgáló magyar diplomata két kamasz fia hozta Vásárhelyre, mikor meglátogatták erdélyi rokonaikat. Akkor az utca ifjú népe a két vendég fiú ablaka alá gyűlt, és úgy hallgatták, mint Brueghel festményén a parasztok Krisztus beszédét a pusztaban. Az áhitat és a lelkesedés tökéletes volt. Pedig akkor még hol voltak a hazai nagy fesztiválok, fűlsziget-ban-zások, tömegörjögések forgatagilag?

Akkoriban mentek tönkre a borbélyüzletek, zártak be, tűn-

tek el. Már nem borotválkozott reggelenként senki sem a Városházával szemben vagy Zazulák bácsinál a Szentgyörgy utca elején. Szerencsére a hölgyfodrászatok és a búra alatti tekervényes vallomások azóta is töretlenül virulnak.

*De volt ama fentebb említett tiltakozásnak (mi ellen is?) egy másik, a hajsátorral összekulcsolódó ikonikus bálványa (szép kis képzavar, fölösleges halmozás, mondhatom!), a **Hair** című film. Először Londonban hallottam róla 1969-ben, de nem tudtunk rá jegyet szerezni, viszont a zenéje (betétdalai) már akkor is letaglóztak, p.o. az Aquariusra vagy a Let's the Sunshine-ra gondolok. A filmet azóta számtalanszor láttam, megszerezem videón is, hallgattam, néztem, és az utolsó jelenetet ma sem tudom meghatottság nélkül végignézni, mikor a Berger fiú lemasírozik a csapatszallító gépről a biztos bozotos vietnami halálba. (A szentimentális fajta jellemzője, mondaná kedvenc pszichiáterem.)*

A haj fontos szerepet játszott a bibliában, hogy ideidézzem Absolon lázadását apja ellen, vagy Sámson (héber jelentése: a nap fia) sorsát. „Népéből egyedül szállt szembe ellenségeivel, nyílt küzdelemben, írja sügőkönyvem, valamint különböző fortélyaival sok bosszúságot okozott nekik és sokat megölt közülük. Vesztét az okozta, hogy szeretőjének, Delillának, egy filiszteus nőnek elárulta erejének titkát, hosszú haját. Delilla azonban elkotyogta a dolgot, levágja a haját álmában és kiszolgáltatja az ellenségeinek.” Ez volt a történelemben az első női borbély. Azóta sokan követték példáját. Például a rendszerváltás utáni egyik polgármester is egy kiváló mesterhölgy ilyen irányú szolgálatait vette igénybe a Staibel-házban.

A történelem során magam is kipróbáltam a hosszú haj viseletét, vannak is fényképeim abból az időszakból, melyeket – bavalom – nem szívesen nézegetek. Sajnos igaza volt anyámnak, rosszul állt. Akkoriban volt a topon, azóta lelohadt, visszahúzódott, elkopott, feledésbe merült az a klasszikus veretű slágerrészlet, hogy „azt mondta az anyukám, túl hosszú a frizurám”. Vagy apukám jegyezte volna meg bölcsen? Ma ha akarnám sem verdesné sokat próbált vállamat a göndörbe csavarodó érett fürtök kosara. Mert hát a tarló egyre terjed.

*Vigasztalásul természetesen azonnal kéznél van a következő idézet is, amely a legjobbakról való: „Az Ész a fontos, nem a haj”. És ráadás gyanánt mintegy a töretlen optimizmus jegyében csak szólok: **ihaj-csuhaj**, sose **hajunk** meg.*

Ország – világ

4004 új koronavírusos megbetegedés

A legutóbbi tájékoztatás óta 4004 új koronavírusos megbetegedést igazoltak Romániában, több mint 44 ezer teszt eredményének feldolgozása nyomán – közölte szerdán a stratégiai kommunikációs törzs (GCS). Olyan személyekről van szó, akiknek korábban nem volt pozitív teszteredményük. Az új esetekkel 1.130.586-ra nőtt a járvány eleje óta diagnosztizált fertőzöttek száma, 1.070.645 személyt gyógyultnak nyilvánítottak. Eddig 9.316.576 RT-PCR koronavírusteszt eredményét dolgozták fel Romániában, és 2.765.321 antigén gyorseszteszt végeztek. Az elmúlt 24 órában 19.673 RT-PCR tesztet végeztek el (9372-t az esetmeghatározás és az orvosi protokoll alapján, 10.301-et pedig kérésre), és 24.935 antigén gyorseszteszt eredményét dolgozták fel. Az új igazolt esetek mellett 435 személynek ismét pozitív lett a koronavírustesztje. (Agerpres)

Immunizálnák az 5–11 éves korosztályt

Év végéig ajánlást fogalmazhat meg az Európai Gyógyszerügynökség az 5 és 11 év közötti gyerekek beoltásáról – közölte Valeriu Gheorghită, az oltáskampány vezetője. Hozzátette, információi szerint a Pfizer BioNTech gyógyszervállalat október vége körül nyújthatja be a dokumentációt az amerikai Élelmiszer- és Gyógyszerfelügyelethez, november vége felé pedig az Európai Gyógyszerügynökséghez az 5–11 éves korosztály immunizálásáról. Az oltásparancsnok szerint elsősorban a krónikus betegségben szenvedő gyerekek beoltását fogják javasolni, illetve azokat, akiket súlyos megbetegedés veszélye fenyeget. (Agerpres)

Az AstraZeneca-oltás után más típusú vakcina is beadható

Az AstraZeneca vakcinájából legalább egy adagot felvett személyeknek szakorvos vagy háziorvos ajánlására más típusú szérumot is fel lehet ajánlani második dózisként – jelentette ki Valeriu Gheorghită, az oltáskampány vezetője. A katonarvos rámutatott, vannak olyan személyek, akik bizonyos – leggyakrabban egészségi – okokból nem vették fel a javasolt időben a második adag oltást, vagy azért, mert félték az esetleges mellékhatásoktól, vagy mert közben megfertőződtek a vírussal. Hozzátette, azok, akik az AstraZeneca vakcinájából egy adagot megkaptak, de bizonyos kockázati tényezők miatt tartanak a második adag beadásától, a másik típusú – mRNS – oltást is megkaphatják az oltásképlet kiegészítésére, de kizárólag szakorvos vagy háziorvos ajánlására. Azt is megemlítette, hogy a várandós nők, illetve a szoptató anyák esetében is javasolt a koronavírus elleni oltás beadása. (Agerpres)

Befagyasztanak az energiaárakat

Az energiaárak befagyasztására vonatkozó törvénytervezetet készül beterjeszteni a parlamentbe a Szociáldemokrata Párt (PSD). A javaslatuk lényege, hogy az energiaárak fél éven keresztül nem haladhatják meg a törvény hatályba lépése előtti hat hónapban jegyzett árak átlagát, a szolgáltatók árfagyasztás miatti veszteségeit pedig egy külön erre a célra létrehozott alapból kompenzálná az állam. Az alapot részben az országos költségvetésből, részben az energiatermelők profitjára kivetett ötvenszázalékos adóból finanszíroznák. A PSD alelnöke arra szólította fel a kormányt, hogy lásson neki energiaipari befektetésekhez, indítsa újra a marosnémeti és a radnóti hőerőművet. (Agerpres)

Oltás vagy tesztelés?

(Folytatás az 1. oldalról)

Raed Arafat államtitkár kijelenti, hogy ha nem lesz kötelező az oltás, akkor legalább a kulcságazatokban időszakosan tesztelni fogják az alkalmazottakat, de olyan „apróságokra”, hogy pontosan milyen gyakorisággal, milyen típusú tesztet kérnek (árban, hozzáférhetőségben nem mindegy), mi történik, ha valaki – legyen az alkalmazott, avagy nyugdíjas, krónikus beteg – nem veti alá magát sem az oltásnak, sem a tesztelésnek, ki finanszírozza a tesztelést, a beoltott vagy beoltatlan személyeket kötelezik tesztelésre stb., már nem tér ki részletesen. A fő érv, hogy ha a fent említett, fontos ágazatokban az alkalmazottak koronavírus-fertőzésben megbetegednek, karanténba kerülnek két hétre vagy meghalnak, nem lesz ki dolgozzon.

Tavaly szeptember 15-én 1.111 új fertőzöttet találtak, tegnap négyezret. Tavaly ilyenkor a vírusszakértők decemberre 9–25 ezer új esetet jósoltak, idén a negyedik hullám csúcsonadását októberre vetítik előre. Közben a hatóságok arról hallgattak, hogy a harmadik oltást pontosan mikortól teszik elérhetővé. Kapkodás, felszínes kijelentések ezúttal is...

Három bölcsődét avattak

(Folytatás az 1. oldalról)

A kétszintes épületben két, de akár három csoport is működhetne, hiszen 30 kisgyerek számára van berendezve.

Az avatón a helyi elemi iskolások kórusa énekelt Nagy Eszter zeneetanár irányításával, és ajándékokat adtak át mindazoknak, akik a bölcsőde ügyében tettek.

„Örvendünk, hiszen sokak munkájának köszönhetően elkészült ez a csodálatos épület, örvendezünk, mert itt vannak babakocsiban azok a kisgyerekek, akik majd betöltik az épületet, de örülhetünk azért is, mert a szeredai történelmi egyházak idén annyi gyereket kereszteltek, hogy lassan el kell kezdeni egy második bölcsőde építését is, mert itt van gyermekáldás, van jövő” – emelte ki *Tőkés Attila* helyi református lelkész, hozzátéve: „Ma örvendezünk, ünnepelünk, de holnaptól folytatni kell a munkát, ki-ki a maga helyén, az önkormányzatban, egyházban, kormányban, ki az itt élőkért, ki az anyaországiakért, de mindannyian Isten országának építéséért.”

Erdélyben magyar jövőt képzelünk el

Ma nem mindenhol szól az iskolacsengő Erdélyben, van ahol becsukták már az iskolaajtót – figyelmeztette az ünneplőket *ft. Kató Béla*. Ennek ellenére Nyárádszeredában könnyen meg lehet tölteni a bölcsődét. Újra kell tehát szervezni a közösségeinket, új hajlékot, új intézményeket kell építeni

a gyermekeinknek. Ha van akarat, bármit újra lehet építeni. „Hiszünk abban, hogy tudunk még olyan gyermekeket nevelni, akiknek számát a szülőföld, ez a közösség, az egyház, ez a nép, akik ebbe a földbe gyökereznek. Ez a nap különösen fontos, mert itt egy nagyszámú közösség kimutatta, hogy érdekli ez az ügy. Gyermekeink a legnagyobb kincsünk, úgy kell neveljük őket, hogy egykor majd ők is itt üljenek az iskolákban, templomokban, önkormányzatokban, és folytassák a megmaradás gondolatát, ahogy ez a nemzedék is tette” – hangsúlyozta a főpásztor.

Tóth Sándor polgármester is hangsúlyozta: szükség volt az intézményre, hiszen a családokban sokat nyom a latban a gyermekvállalásnál, hogy van-e intézményesített oktatási rendszer. „Ez a nap a gyermekekről szól, hiszen bármit építünk, azért tesszük, hogy kiszolgáljuk a következő nemzedéket, hogy megállhassák helyüket a világban. Ezután kövekezik a munka az itt dolgozó pedagógusok és a szülők számára, az érzelmi biztonság megteremtése, a keresztény értékeken alapuló erkölcsi nevelés, így ezek a beruházások nem lesznek hiábavalók, hanem közösségünk megmaradását fogják szolgálni” – mondta.

Péter Ferenc Maros megyei tanácselnök szerint mindig örömhír, ha egy oktatási intézményt avatunk. Egyrészt azért, mert azt jelenti,

Mindenhol örömmel fogadta a közösség a beruházást

hogy van kisgyerek, másrészt, mert sok a kisgyerekes fiatal család, amelynek segítséget nyújt ez az intézmény, harmadrészt azért örömhír, mert olyan minőségi nevelést kapnak itt a gyerekek, amely erősíti bennük a szülőföldhöz, egyházukhoz, nemzetükhöz való ragaszkodást. „Így lehet és így kell jövőt építeni” – mutatott rá a megyei önkormányzat vezetője.

Brendus Réka főosztályvezető szerint: a család után a bölcsőde, az óvoda az első lépés a tanulás, fejlődés útján, ezért nem mindegy, hogy mit és milyen minőségben tudunk nyújtani a legifjabb nemzedéknek. Ehhez a munkához élhető és minőségi körülményekre van szükség.

Itt, Nyárádszeredában könnyű lehet a feladat, de ehhez erős közösségre is szükség van, ahol a legkisebbek is megtanulhatják, hogy ehhez a közösséghez tartoznak, és ennek a közösségnek felelősséggel is tartoznak.

Erdőszentgyörgyön már működik

Az erdőszentgyörgyi épületben két-két óvodai és bölcsődei csoport működik 40, illetve 30 kisgyerekekkel: az óvodások már a tavalyi tanévet is ott kezdték, a bölcsőde idén tavasszal kezdte meg működését. Az avatón *Kató Béla* református püspök elmondta: azért szeret a már belakott épületek átadására rendezett hálaadó rendezvényeken részt venni, mert ezek jelzik, hogy az egyház közösséget épített, nem csak falakat. Hozzátette, hogy a szülőknek kell meghatározni, hogyan és miként szeretné felnevelni a gyermekeit, a református egyház pedig a szülőknek kíván segítséget nyújtani a korszerű épülettel. *Brendus Réka*, a miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkárságának főosztályvezetője azt hangoztatta: itt már adottak azok a feltételek, amelyek a gyermekek legjobb körülmények közötti fejlődéséhez kelljenek.

Csibi Attila Zoltán, a helység polgármestere szerint az óvoda találkozás emberrel, értékkel, alkotással, tudással, hittel és szeretettel. „Az óvoda nem pusztán tudást ad és oktat. Az óvoda közösség, ahol akár életre szóló barátságok köttetnek, ahol megtanulják a gyermekek a versenyszellemet, a megmérettetést, egymás tiszteletét és elfogadását, csapatban játszani. Az elégedett és boldog élet kulcsa a tanulás és az öröm összekapcsolása. Az öröm nélküli tanulás kimeríti, a tanulás nélküli öröm pedig rendkívül unalmas. Azt kívánom gyerekek, pe-

dagógusnak, szülőknek egyaránt, hogy így lakják be ezt az épületet, az egészséges gyerekzsivaj, a szórakozás, a játék mellett tegyék le a keresztény nevelési értékrend alapjait.

Koronkán

elindítják az engedélyeztetést

Koronkában hétfőn reggel volt az épületavatás, de itt az engedélyeztetés csak ezután kezdődik – tudtuk meg.

– A magyar kormány odafigyel minden magyar gyermekre, és ennek egyik bizonyítéka, hogy újabb óvodákat és bölcsődéket adhattunk át, amelyek újabb apró téglaként épülnek be az erdélyi magyar közösség egyre erősödő falába – mondta el az avatón *Brendus Réka*. *Rigmányi Arnold* református lelkész kifejtette, hogy a bölcsőde a helyi közösség javát szolgálja, segít az édesanyáknak visszatérni a munkába, miközben biztonságban tudhatják gyermekeiket. Ez jó példája az összefogásnak, bizonyítéka, hogy a magyar kormány támogatja az erdélyi magyar közösségeket, és annak is, hogy a református egyházkerületnek is fontos, hogy a helyi gyülekezetek épüljenek, gyarapodjanak. *Kató Béla* püspök szerint ma is harcolni kell azért, hogy a gyermekeknek át tudjuk adni a keresztény értékeket, a magyar nyelvet, hagyományainkat, és a szülőknek, a közösségeknek tudniuk kell, hogy ebben a harcban mellettük állnak a gyülekezeti közösségek is. *Takács Szabolcs* polgármester elmondta, hamarosan harmincöt kisgyermek járhat majd bölcsődébe, és ezzel nemcsak a fiatal családoknak segítenek, hanem új munkahelyeket is teremtenek.

Szalagvágás Koronkában

Fotó: Kiss Gábor/reformatus.ro

Versenyvizsga iskolaigazgatói állásokra

Szeptember 15-től lehet feliratkozni az iskolaigazgatói és aligazgatói tisztségek elfoglalására meghirdetett versenyvizsgára – adta hírül az Agerpres. A feliratkozás a <https://concursdirectori.edu.ro> online felületen zajlik, tájékoztatott a tanügyminisztérium.

Az érdeklődőknek szeptember 26-án éjfélig kell az online platformon bejelentkezniük és (digitális formátumban) feltölteniük a feliratkozáshoz szükséges iratokat a nap bármely órájában.

A felhasználói fiókot egyszerűen, egy e-mail-cím megadásával lehet létrehozni, és a hozzáférési utasításokat elküldik erre a címre. Miután bejelentkezett a felületre, a jelölt hozzáférhet a „Regisztráció” űrlaphoz, amit kitölt a kért adatokkal. A pályázat elfogadásáról vagy elutasításáról e-mailben értesítik a jelentkezőt – derül ki a közleményből.

Ha a jelentkezését elfogadták, a pályázó beléphet a „Dosszié” részbe, ahol fel kell töltenie a kért dokumentumokat. A regisztrációs időszak végéig (szeptember 26., 23:59) hozzáadhat, törölhet és módosíthat a dosszién, amennyiben nem nyomja meg a „Küldés” gombot.

A beküldött dossziékat szeptember 27-29-én mérik fel a bizottságok, a kiértékelésről október 7-éig értesülnek a pályázók.

Az írásbeli vizsgát október 15-én tartják.

Az eredményeket október 20-án hirdetik ki, ezt követően az interjúkra november 15-e és december 8-a között kerül sor.

A pályázóknak legalább 7-est kell elérniük mind az írásbeli, mind a szóbeli vizsgán.

A végleges eredményeket december 17-én hirdetik ki, a kinevezésekre 2022. január 10-től, a 2021–2022-es tanév második félévének kezdetétől kerül sor. Bármilyen más információért a Maros megyei tanfelügyelőséghez lehet fordulni.

Jóváhagyta a szenátus az RMDSZ javaslatát, amely a települések fejlődését segíti

Könnyebben alkalmazhatnak főépítést az önkormányzatok – ezt az RMDSZ által javasolt intézkedést hagyta jóvá a szenátus plénuma. A kormányrendelet az eddigi, szinte teljesíthetetlen alkalmazási feltételeken enyhít, és a települések fejlődését segíti ezáltal – mutatott rá Turos Lóránd, az RMDSZ szenátusi frakcióvezetője, Szatmár megyei szenátor.

Az építkezések engedélyeztetése a település általános fejlesztési tervétől függ, amelynek betartásáról a település főépítésze gondoskodik. A kormányrendelet egyszerűsíti a főépítések alkalmazását ellehetetlenítő hatályos szabályozást.

Cseke Attila fejlesztési, közigazgatási és közmunkálatokért felelős miniszter el-

mondta: „A fejlődéshez mindenkinek joga van, de a hatályos főépítész-alkalmazási feltételek megakadályozzák a települések fejlődését”. A szaktárcavezető rámutatott: a települések fejlődését gátló főépítészhány vidéken a legsúlyosabb, hiszen 2843 községben nincs főépítész, és három megyében egyetlen településen sem tölti be senki ezt a tisztséget.

Az új rendelkezés a szükséges munkarégiséget csökkenti, illetve megteremti a lehetőséget arra, hogy az építészek mellett mérnökök is jelentkezzenek a főépítészeti vizsgára, azzal a feltétellel, hogy a kinevezést követő évben településrendezési tanulmányokat folytassanak.

A jogszabálytervezet esetében a végső döntést a képviselőház plénuma hozza meg. *(RMDSZ-tájékoztató)*

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Mitől fáj a derék?

Gyógyszeres kezelés, műtét, gyógytorna

Dr. Varjú Cecília egyetemi docens a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Reumatológiai és Immunológiai Klinikájának orvosszakmai igazgatóhelyettese, a Korai Mozgásszervi Rehabilitációs Osztály vezető főorvosa. Szakterülete az immunológia, a reumatológia és a mozgásszervi rehabilitáció. Marosvásárhelyi előadásának szünetében a legismertebb mozgásszervi betegségről, a derékfájásról kérdeztem.

Bodolai Gyöngyi

– *Kevés az olyan ember, aki életében soha nem érzett valamilyen deréktáji fájdalmat. Népbetegség jellege tükröződik a pécsi szakklinika beteganyagában is?*

– Különböző betegségekben szenvedő pácienseket kezelünk, de a derékfájás valóban az egyik legfőbb panasz a reumatológiai szakrendeléseken. Korábbi felmérések szerint az emberek mintegy nyolcvan százaléka élete során átél legalább egyszer egy-két hétig tartó vagy sokszor több hétig is elhúzódó komolyabb derékfájást. Vannak állandóan derékfájós betegek is, de gyakoribb az, hogy egyetlen, hirtelen rossz mozdulatra heveny deréktáji fájdalom alakul ki, mely csak nagyon lassan múlik el. Ilyenkor a gerincből kilépő ideg egy pillanatra vagy hosszabb időre nyomás alá kerül, ami éles fájdalmat, végtagzsibbadást, érzészavart, de akár részleges bénulást és vizeelési zavart is okozhat. Ha új keletű vizeelési zavar vagy súlyos bénulás alakul ki, akkor sürgősen, hat órán belül orvoshoz kell fordulni. Heveny derékfájdalommal dolgozni sem tud a beteg. Olyankor pihennie kell, de nagyon fontos az is, hogy egész nap ne fekdődjön, mert azzal lassítja a tünetek csillapódását követő aktív életmódra való visszaállást. A „Stay active”, az Egyesült Államokban erre az állapotra megfogalmazott javaslat azt jelenti, hogy bár ilyenkor a betegnek nem kell bejárnia dolgozni, és nem szabad erőltetnie magát, otthonában javasolt önállóan ellátnia a napi tevékenységeit, mint pl. az öltözködés, mosdóhasználat.

– *Milyen gyógyszerekkel enyhíthető a heveny fájdalom? Mi a különbség a szteroid és nem-szteroid gyulladásgátlók között?*

– Általában a nem-szteroid gyulladáscsökkentők és az egyszerű fájdalomcsillapítók a legelsőként választandó gyógyszerek. Emellett még izomlazító szer adása javallott.

A kortikoszteroidok gyógyszerként alkalmazott hormonkészítmények, amelyenket a mellékvese kéregállománya is termel, főként stresszhelyzetekben. Ha olyan gyulladás keletkezik a szervezetben, amely nem fertőzőes eredetű, akkor ezt a gyulladást külsőleg bevitt kortikoszteroidokkal mérsékelni lehet. A kortikoszteroid nem ellenség, hiszen bennünk is termelődik, de a túlzott bevitelével bajt okozhatunk. Ha tartósan és nagyobb mennyiségben adjuk, akkor a szteroidkezelésnek számos mellékhatása jelentkezik, ilyenek a csontritkulás, a sebgyógyulási zavar, az izomtömegvesztés, a cukorbetegség, az elhízás és a fertőzésekre való nagyobb hajlam stb. Sajnos a nem-szteroid gyulladáscsökkentők sem ártalmatlan szerek. Tartósabb szedésük esetén érösszehúzódás, magas vérnyomás, vesekárosodás léphet fel, továbbá májkárosodás, allergiás reakciók is jelentkezhetnek. Mellékhatásként még gyomorfekély is kialakulhat, ezért a kezelés során gyomorvédő gyógyszert is kell alkalmazni.

csökkentők sem ártalmatlan szerek. Tartósabb szedésük esetén érösszehúzódás, magas vérnyomás, vesekárosodás léphet fel, továbbá májkárosodás, allergiás reakciók is jelentkezhetnek. Mellékhatásként még gyomorfekély is kialakulhat, ezért a kezelés során gyomorvédő gyógyszert is kell alkalmazni.

– *Ha nem hatnak a gyulladáscsökkentők, mit javasol a szakorvos?*

– Az akut derékfájdalom esetén, ha néhány nap után kiderül, hogy a nem-szteroid gyulladáscsökkentő és az izomlazító nem elég eredményes, akkor opioid tartalmú gyógyszerrel egészíthetjük ki a kezelést. A tramadol ilyen opioid hatóanyagú gyógyszer család tagja. A tramadoltól nem kell nagyon félnünk, de tudnunk kell azt, hogy hozzászokhat a beteg, ha tartósan kapja. A tramadol jól csökkenti a fájdalmat, nincs májkárosító vagy vesekárosító hatása, és nem okoz gyomorfekélyt sem. Idősebb embereknél, akiknél nagy kockázatot jelent mind a szteroid, mind a nem-szteroid gyulladáscsökkentők adása, viszonylag jól alkalmazható. Azonban a tramadol a központi idegrendszerre ható gyógyszer, így gyakori mellékhatása a szédülés és a kábultság, ami az alkalmazhatóságát korlátozza. Rendelhetők kisebb adagú tramadol és paracetamol kombinációk is, amelyeket az idősebb emberek többnyire jól tűnnek, és a fájdalomcsillapító hatásuk is megfelelő.

Akut derékfájdalom esetén a reumatológusok és az idegsebészek is szoktak kortikoszteroid gyulladáscsökkentő és helyi érzéstelenítő tartalmú injekciót adni a gerinc melletti izmokba. Ezek a kortikoszteroidot és lidokaint tartalmazó kevert injekciók igen gyorsan hatnak, és jelentősen megrövidítik a gyógyulási folyamatát.

Heveny derékfájás esetén a fizioterápiás kezelések közül nem javasolt az elektroterápia, és nem javasoltak a gyógy- és meleg vizes fürdők sem, mert, ha esetleg porckorongsérvtől áll fenn, akkor a melegben fellazuló, felpuhuló szövetek miatt a sérv növekedhet vagy kizáródhat, ami még tovább rontja a helyzetet.

meszesedésével. Ilyen esetben a röntgenfelvételen a szomszédos csigolya felé hajló csontos „csőröket” láthatunk, ezt az állapotot spondilózisnak nevezzük.

A csigolyákat hátul, az ívek területén egymással kisízületek is összekötik, és ott is ízületi károsodások alakulhatnak ki. A kisízületek porcbevonatai is tönkremehetnek, az ízfelszínek meszesedhetnek, ezt nevezzük spondilartrozisnak. Túlsúlyos, nagy hasú betegek esetében gyakran alakul ki ilyen spondilartrozis a testtartás kóros változása miatt.

– *Sokan esnek át porckorongsérvműtéten. Mikor válik haszontalanná az operáció?*

– Nem minden porckorongsérvtől olyan problémát, hogy műtéttel kelljen megoldani. A porckorongból kitüremkedő kocsonyás anyag idővel a gyógyszerek hatására vagy magától is visszahúzódhat, és ezzel a beteg tünetei gyakran meg is szűnnek. Az idegsebészek csak olyankor műtik meg a beteget, ha nagyfokú bénulás alakul ki, vagy ha széklet- és vizeletmegindítási zavar áll elő, amikor is a beteg nem érzi, hogy vizelnie kell, ebből adódóan nem tudja tartani a vizeletét, és vizeletinkontinencia alakul ki. Ezenkívül abban az esetben is mérlegelendő a műtét, ha maga a fájdalom okoz tartósan súlyos mozgáskorlátozottságot.

Az akut derékfájdalom az esetek többségében egy héten belül jelentősen csökken, a betegek nyolcvan százalékánál nyolc héten belül a fájdalom megszűnik, és csak tíz százalékuk szorul műtétre. A maradék tízszázaléknyi betegnek a fájdalmait pedig egyéb, idegi és pszichés eredetűek, nem specifikusak.

A mérsékeltlen sérült idegek B1, B6, B12-vitaminok adása mellett jól regenerálódnak. Perifériás idegsérülés eredetű végtaggyengeség fennállása esetén az izmokat szelektív ingerárammal érdemes kezelni.

Ma már lehetőség van arra is, hogy műporckorongot helyezzenek be, ami ugyancsak műtéttel jár. Emellett léteznek mikrosebészeti megoldások is, de azokat ritkán alkalmazzák.

– *Eredményes-e ez a beavatkozás?*

– Megfelelő javallat esetén a műtétek eredményesek. Tudni kell ugyanakkor, hogy a porckorong kocsonyás tartalmát eltávolító műtéttel diszkopátiaszerű állapot jön létre. Sérv esetén ugyanis a porckorong magassága csökken. A gerinc instabilabbá válik, a kilépő idegek a szűkebb térben időnként nyomás alá kerülhetnek.

A gyógyszeres kezelés mellett az akut fájdalmas időszakot követően nagyon fontos a betegek rehabilitációja, hogy ne csak a fájdalmuk csökkenjen, hanem újra képesek legyenek tevékenykedni, dolgozni, akár fizikai munkát is végezni. Fontos, hogy az izomgyengeséget kezeljük. A csigolyákat összekötő rövid izmokat kell megerősíteni ahhoz, hogy a páciens a nagyobb ívű mozgásokat újra fájdalom nélkül, stabilan tudja elvégezni, és képes legyen egyre nagyobb erőt kifejteni. Ez lassú folyamat, hetekig, hónapokig szükséges gyógytornát végezni. A gyógytornász feladata az ízületvédelem szabályait megtanítani a betegnek, például azt, hogy hogyan kell leguggolva felemelni a nehéz terhet, vagy a gerincet hirtelen megcsavaró mozgásokat elkerülni. Az ízületvédelmi szabályokra egyébként a betegek lassan maguktól is rájönnek, de a helyettesítő mozgásokat érdemes megtanítani nekik. Fontos a naponkénti izomerősítő gyógytorna végeztetése. Fokozatosan, először a rövidebb tartóizmokat kell megerősíteni, amelyek a csigolyákat összekötik,

utána a hasizmot is úgy, hogy a gerinc csak alig mozogjon a torna közben. Meg kell erősíteni a nagyobb hátizmokat, a farizmokat és a csípő körüli izmokat is. Gyógytornász, hogy ahol felbomlik az egyensúly, ott a szervezet összes izmát letről felfelé, az alsóvégtag-, a törzs-, majd a felsővégtag-izmokat is újra kell építeni a „body building” alapján. Ez a legjobb módszer.

Egy másik elv, hogy amikor már elértük azt a célt, hogy a beteg a derékfájást elfelejtette, akkor a leghatékonyabb gyógytorna a dinamikus edzés. Nemcsak nyújtó és erősítő edzéseket kell végezzen a beteg, hanem dinamikus aerob edzéseket is. Az aerob az azt jelenti, hogy a szervezet számára nem megerőltető dinamikus mozgással történik, ilyen pl. a kocogás, az óvatos futás, a tánc, az evezés vagy a gyors gyaloglás. Ideális esetben hetente három alkalommal fél-egy órán át kell ezeket a tornagyakorlatokat végezni. Ezt a szervezet alapvetően igényli is, a test fittsége, jólét állapota megkívánja, kinek-kinek a maga mértéke szerint. Fiataloknál, sőt időseknél is fontos az, hogy hetente három alkalommal a maximális terhelhetőség hatvan-nyolcvan százalékos intenzitásával eddzenek, és ez életmódjukká is váljon.

– *Honnan lehet tudni, hogy a heveny derékfájdalom a gerinctől ered?*

– Gondos betegvizsgálattal és képalkotó eszközökkel, mint pl. ultrahang, MRI vagy CT lehet kideríteni, hogy honnan ered a baj. Az orvosnak a gerincet szükséges fizikálisan megvizsgálnia, végigkoptatni és megnyomkodni, közben a beteg jelzi, hogy hol fáj. Vannak speciális idegnyújtási jelek, reflexvizsgálatok, izomerő- és bőrérzékelési vizsgálatok, melyek segítik megtalálni a baj pontos helyét és okát is.

Ritkán vesekövesség vagy egy hátsó hashártya mögötti daganat is derékfájdalmat okoz. De előfordul, hogy a hasi aortarepedés is gerinc-táji fájdalmat vált ki, és még sokféle egyéb rendellenesség állhat a fájdalom hátterében.

Laboratóriumi vérvizsgálattal a gyulladásos eredetet kideríthetjük. A vizelet vizsgálatával, pl. ha a vizelet véres, akkor vesekövességre vagy esetleges húgyúti daganat fennállására tudunk következtetni.

Gerinceredetű fájdalom esetén gyakori az alsó végtagba, a combba, a fenéktájról kisugárzó éles fájdalom és a végtag zsibbadása. Nemcsak a porckorongsérvtől okozhat idegi kompressziót, hanem egy ott növekvő daganat is.

Van olyan örökös gerincbetegség, a Bechterew-kór, ami hajnalban okoz kellemetlen, erős keresztcsonttáji fájdalmat. Fiataloknál, 25-30 éveseknél szinte minden hajnalban felébred a beteget, és nagyon nehezen elviselhető fájdalommal jár. A beteg fáradtan ébred, és mindaddig szenved, amíg betegségét nem diagnosztizálják, és nem kezelik megfelelő gyógyszerrel.

– *Idősebb emberek, főleg a nők rettegett betegsége a csontritkulás, ami csigolyatörést is okozhat.*

– A csigolyatestek összeroppanása lehet alattomosan tünete, de heveny fájdalommal is járhat. A csigolyaívek törése, a spondilolízis, valamint a spondilolízisztézis, azaz csigolyamegcsúszás is nagy fájdalmat okozhat. Ha a csontritkulás következtében csigolyatörés következik be, gerincfűző viselése segíthet. Ha friss a csigolyatest-összeroppanás, akkor CT-vel vezérelt cementes feltöltést, vertebroplasztikát lehet végezni.

(Folytatás a 8. oldalon)

Titkok őrzője

Egy korszak kezdete és vége

„Szép volt, ahogyan volt, semmit sem bánok. Olyan mesterségem volt, amelyben gyorsan láttam a munkám eredményét, hamar kaptam a visszajelzést, hogy értékelik azt. Ez elégtételt és sok örömteli pillanatot jelentett számomra.” Körtesi Kató nyugalmazott hivatásos fényképész vallomását idéztem, akivel megnyugtató, kellemes élmény volt a napokban elbeszélgetni.

Bodolai Gyöngyi

Mesterségbeli tudásának mélyek a gyökerei, biztosak az alapjai, hiszen a fényképezészet mesterfokon gyakorló *Körtési dinasztia* leszármazottja. A Zilahon született hat testvérből a négy fiú közül a Szovátát, Marosvásárhelyt és Borszékot fotózó *Körtési(y) Károly* vált a legismertebbé. Legidősebb bátyjuk mellett, aki Szászrégenben tanulta a mesterséget, mindhárom fiú fényképész lett. A szovátai közös munka után idővel lakást vásároltak, és műtermet nyitottak Marosvásárhelyen.

– Édesapám, *Körtési Béla* a háborút és a hadifogságot megjárva, hazatérte után valósággal belevetette magát a munkába, előbb a testvéreivel, majd mindenikük a saját üzletében. Mivel az államosítást követően nem kapott engedélyt arra, hogy Marosvásárhelyen fényképezzen, egy idő után magánfényképészként a város környékén lévő és a távolabbi településeket járta. Bándon egy kis helyiséget bérelt, és hétről hétre kijárt fényképezni, majd az elkészült fotókat átadni a megrendelőknek. A nonkonformista Körtésiek nem szerették a megkötöttségeket, így kezdtek egy kicsit szabadabbak maradni. Édesanyám tanuló volt édesapámnál, úgy vette feleségül. Ő is fényképész lett, akárcsak a másik két testvér felesége.

1956 januárjában születtem, másfél év múlva, június hónap ugyanazon napján pedig az öcsém, aki a vásárhelyi csapatban futbalozott, majd kitelepedett Németországba. Édesanyám két kisgyermekkel kínlódott abban a házban, amely az otthonunk volt, és ahol most is lakom. Ezért is olyan fájó számomra, hogy a kilátásunkat elveszik, ha a szomszéd kertek helyére tervezett lakótömbök felépülnek.

– **Milyen gyermekkori élményeket őrzöl?**

– Valósággal belenőttem a fényképezészetbe. A fürdőszobából volt leválasztva egy rész, az volt édesapám laborja, a sötétkamra. Amíg a képek kimosódtak, és üvegre kellett tenni, hogy száradjanak, nagyon kellett vigyázni, nehogy tönkrementyűk az édesapám munkáját. Mikor megszáradtak, megtanultuk, hogyan kell összeszedni, majd anyukámmal rendezték. Édesapámnak nagyon finom keze volt, negatív retussal is az elsők között foglalkozott. Ez olyan, mint a kozmetika, a nem oda való foltokat, pattanásokat stb. már a

negatívon eltüntette. Sokszor éjszaka is fennmaradt, vagy korán reggel felkelt dolgozni, és mire felébredtünk, már száradtak a képek. Amikor valamelyik környező faluban jártam, jó érzés volt a falon viszontlátni az édesapám munkáit.

Édesanyámat a kolléganői rábeszélétek, hogy menjen vissza dolgozni. A Bolyai utcai központi műhelyben helyezkedett el, onnan a főtéren levő fotóüzletbe (ahol most az üvegház van) került, majd az 1970-es évek kezdetén a Bartók Béla utcában nyílt üzletbe ment át.

Mindig nagy család vett körül, amelyben jobbára fiú unokatestvéreim voltak, ezért

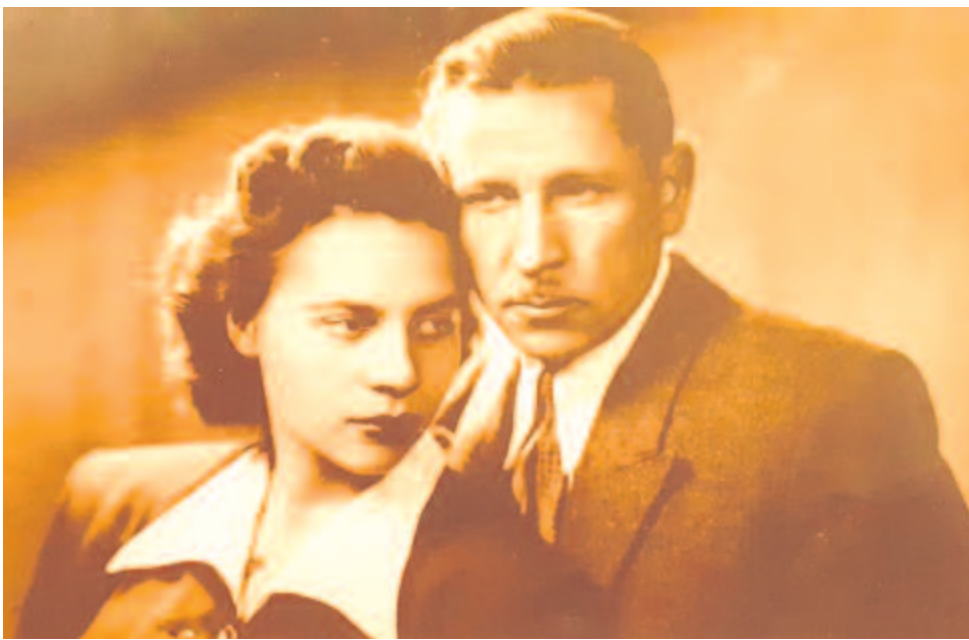

Körtési Kató

gyakran emlegették, hogy egyetlen Körtési lányként nehogy szégyent hozzak a családra. Az unokatestvérek közül mindössze egy lett idővel fényképész, de hobbiként szinte mindenik műveli, és nem is rosszul.

– **Ezek szerint nem volt nehéz számodra a választás?**

– A Papiu középiskola magyar tagozatán érettségiztem 1975-ben. A kolozsvári képzőművészeti egyetem textil szakára felvételiztem, de utólag beismerem, hogy túl későre hoztam meg a döntést, és nem volt időm kellőképpen felkészülni. A családban ez nem okozott gondot: „mintsem egy lánygyermek a világban kallódjon, meg kellene próbáld a fényképezészetet” – biztattak, amit meg is fogadtam. Nem bántam meg, hogy itt maradtam, mert éreztem, hogy a szüleimnek szüksége lesz rám, ami be is igazolódott, és lett egy olyan mesterségem, amibe beleszülettem, ami benne volt már a sejtjeimben. Bár nem volt könnyű, az Igiena Szövetkezet tanfolyamára két kollégával jutottam be, hat hónapig Bukarestben elméletet tanultunk, ugyanannyi ideig a gyakorlatot itthon. Egy vidéki lánynak érdekes volt az élet Bukarestben, bár nagyon kínlódunk a nyelvvel, a filmművészeti egyetemen oktató tanáraink szerettek bennünket. Ránk bízta a szertár, a labor kulcsát, és volt, aki arra kért, hogy tanítsunk meg neki néhány magyar szót. Az elméleti vizsgánk sikerült, hat hónap után itthon a gyakorlati vizsgát is letettük, majd a Bartók Béla

A szülők: Körtesi Béla és felesége, Erzsebet

utcai fotóműhelyben kaptam állást, ahol akkor édesanyám is dolgozott. Azokban az években akkora volt az igény, hogy két váltásban ötöt személy végezte a munkát. Minden műveletet kézzel végeztünk, a negatív és pozitív retust, a laborálást, az előhívó vegyszerek elkészítését, a szárítást, a vágást...

– **Ez még a fekete-fehér korszak volt; mikor kellett átérni a színes fényképekre?**

– Az 1980-as évek kezdetén a színes fotózás már presztízskérdéssé vált, akkor kerültem át a Petőfi téren levő fényképészethez, ahol színes fotókat készítettünk. Ebben nagy segítségemre volt az egy hónapos bucaresti felkészítő tanfolyam is.

Füzetlap nagyságú színes Agfa síkfilmekre dolgoztunk. Ezeket könnyen lehetett retusálni, és szép plasztikusak lettek a nagyítások. Egy idő után sajnos elapadt a forrás, a felszerelésünk nem volt eléggé nivós, ennek ellenére próbáltunk jó képeket készíteni. Azután áttértünk a 6x9-es széles színes filmre, majd a Leica méretre kényszerültünk.

es széles színes filmre, majd a Leica méretre kényszerültünk.

– **Hogyan viszonyultak fejlődésedhez a szüleid?**

– Édesapám 1987-ben halt meg, '82-ig még dolgozott. Úgy éreztem, hogy mindent magamba szívtam, átvettem tőle, amit lehetett, amit az évek során láttam: a pontos, igényes munkát, a fényképezés szeretetét. Nagyon jólesett, amikor alkalmanként édesanyám azt mondta: „apád büszke lenne rád”.

Ugyanakkor nagyon kellemetlen emlékként őrzöm, amikor egy kiállításon elhangzott: az igazi művészfotó az, ami a fotóklubban látható, nem az, ami a fotóstúdiókban készül. Mélyen sértve éreztem magam, ugyanis a stúdióinkban is sok „művészfotót” fényképeztünk. Az is művészet, ha az ember ránéz egy gyermekre vagy egy felnőttre, és meglátja benne a szépet, a jellegzetességet, akár a lelket is. A gép felépítését, működését jól megtanították, a szépérzék is megvolt bennem, megláttam az emberek előnyös arcát, és azt próbáltam megörökíteni. Mindig úgy állítottam be a modellt, hogy a legelőnyösebb legyen számára, és ügyeltem arra, hogy mégis spontán hatása legyen a képnek.

– **Engedelmeskedtek az utasításaidnak, vagy volt, aki rossz néven vette?**

– Van egy kedves történetem: egy alkalommal bejött az üzletbe egy dühös férfi. Mivel többen voltak előtte, rettentően türelmetlen volt, valósággal toporzékolt. Végre sorra került, de olyan feldúlt volt az arca, hogy abban a lelkiállapotban nem lehetett lefényképezni. Hogy időt nyerjek, és helyrejöjjen, a nyakendőjét akartam megigazítani. A tekintetemmel védekezni akart, de én ránéztem, rámosolyogtam, és kiszaladt a számon: nem harap a néni. Elkezdett nevetni, elmúlt minden mérge, és olyan jó kép készült róla, amit sem én, sem ő nem remélt. Az is megtörtént,

hogy a máshol készített fénykép helyett újat kért a kliens, és elcsodálkozott, hogy egy emberről hogyan lehet két annyira eltérő képet fotózni. Egyesek szándékosan jöttek, volt, aki csak betévedt az üzletbe, de a távolságot minden esetben át kellett hidalni.

Mindvégig érdekes volt emberekkel dolgozni. Sokféle személyiséggel kerültem kapcsolatba. Voltak, akik visszatértek, akár látogatóba vagy egy újabb fényképért, és véleményért kértek, mások megosztották a problémáikat. Voltak olyan lányok, akik az általam készített képekkel találták meg a társukat a nagyvilágban. Az is megtörtént, hogy külföldi diákok, akikről képet készítettem, évek múltán is felkerestek, amikor családjukkal a városban jártak.

Egy napon külföldi házaspár állt meg az üzlet előtt. Kíváncsi voltam, miért nézik a kirkakat, kiléptem, hogy megkérdezzem. Elmondták, hogy a fiuk a Bolyai iskolában tanít angol nyelvet, és azért jöttek, hogy megnézzék a várost, ahol a fiuk dolgozik. Kiderült, hogy a férfi is fényképész, és azóta is tartjuk a kapcsolatot. Így tudtam meg, hogy a fiuk egy-két hónappal ezelőtt elhunyt.

– **Hogyan viszonyultak hozzád a munkatársaid?**

– Népes családban nőttem fel, és a szövetkezet is olyan volt, mint egy nagy család, mai napig tartjuk a volt munkatársakkal a kapcsolatot. Számuk évről évre csökken. A Petőfi téri műhelyben László Ferenc kollégámmal kapcsoltuk le 2016-ban a villanyt. Neki is köszönhetem, hogy az analóg fotózásról át tudtam térni a digitálisra. Korábban annyira igénybe vett a munka, hogy szinte nem is láttam, hogyan változnak az évszakok. Volt türelmem ahhoz is, hogy a megrendelt, száznál több ballagási képet egyenként recével, ollóval felvágjam, mert közben észrevehettem, hol és hogyan tökéletesíthetném a munkám.

Ha még egyszer választanék, egy percig sem haboznék, ugyanezen az úton indulnék el. Szerencsém volt, mert nem kellett hajnalban kelnem, buszra ülnöm, ingáznom, segítőkész főnökeim, munkatársaim voltak. Sokan osztották meg velem a titkaikat, bízva abban, hogy nem mondom tovább. Egyszer egy ismerősöm meg is fogalmazta: Katóka, te a titkok őrzője vagy.

És valóban, hiszen a beszélgetés végén előkerülnek a fényképalbumok, amelyekben legsikeresebb fotóit őrizte meg. Tiszta, éles felvételek, vidám és komoly emberi arcok érdekes szögekből fényképezve, különböző arckifejezéssel, ami a legelőnyösebben villantja fel a szépet, jellegzetességet bennük. Egy gyűjtemény is van házaspárokból, akik úgy hasonlítanak egymásra, mintha ikertestvérek lennének. Vannak bohókás gyermekfotók, komoly férfiarckok, akár több kiállításra való portré is. A tovatűnt fiatalság, szépség boldog pillanatai.

És végül egy utolsó vallomás:

– Az államosítás kényszerítette a Körtésiket arra, hogy feladják fotóüzleteiket, és felszereléseikkel belépjenek a szövetkezetbe. 2016-ban, amikor a szövetkezet az utolsó fotóüzletet is felszámolta, kivittek a laborból egy hatalmas nagyítót, ami még Károly nagybátyámtól származott, és a kezdetekre emlékeztetett. Valahányszor mi, fotósok ránéztünk, éreztük, hogy „ő” volt a kezdete és „ő” a vége egy korszaknak. Boldog vagyok, hogy része lehettem.

Az egyetlen Körtési lány

Rúzs, ősz, divat 2021

Valamikor az ördög művének tartották, és angol földön elítélték, aki használta. A második világháború után hódította meg a világot, és vált a nők sminkjének elengedhetetlen kiegészítőjévé. A rúzs, amely ott lapul sok női táska mélyén, szint, karaktert ad az arcnak. Klubba vagy romantikus vacsorára erősen pigmentált és mérsékelt rúzsra van szükség, a napközbeni sétákhoz vagy a munkába, megbeszélésre ideális a pasztell árnyalatú, amely nőiességet és eleganciát sugároz.

Casoni Szálasi Ibolya

Az őszi smink trendjeiben nincs középút. Választhatunk a nude, azaz természetes hatású, vagy az erős, érzéki és/vagy érdekes, úgynevezett vámpírrúzs közül, melyek akár természetes vagy erőteljes smink esetén is mutatósak lesznek.

A NUDE vagy természetes rúzsok ott vannak, de szinte láthatatlanok. Finom színek, világos karamell, bézs és rózsaszín árnyalatokban. Bármilyen alkalomra, reggeltől estig viselhető rúzsok: tökéletesek a természetes megjelenéshez, de ideálisan kombinálhatók a „smoke eyes” szemekkel, így minden figyelm a szemekre összpontosul.

A VAMPY ajkak a másik végletet képezik, intenzív és sötét rúzsokkal. E hatás eléréséhez előnyben kell részesíteni a bordó vagy más

sötét és gótikus árnyalatokat, mint a szilva-, erdeigyümölcs- és mélyvörös színek.

Az ÉRZÉKI ajkak elérésére akár nude, akár élénk színű, cseresznyepiros, bordó vagy téglavörös színt választunk, kifinomult és időtlen varázst kölcsönöz minden megjelenésnek.

A rúzsfesték választéka széles; például a MATT rúzsok, amelyek bársonyos hatásúvá teszik az ajkakát; a KRÉMES, pigmentált rúzsok, amelyek fényesebbek, mint a matt; a PURE, vagyis az átlátszók, amelyek fényes és finom színfátylat adnak az ajkaknak.

Ahhoz, hogy a rúzsozott száj szép legyen, és elérjük a megfelelő hatást, a rúzs felvitele előtt hidratáljuk ajkunkat. A repedezett és vízhiányos ajkaknak olyan termékekre van szükségük, amelyek nagyon jól táplálják és ápolják a bőrt, hogy védve legyen a széltől, a túl hideg vagy túl meleg időjárástól, a vízhiánytól vagy akár a stressz és a fáradtság miatt.

Mielőtt feltennénk kedvenc rúzsunkat, legyen az nappali vagy esti smink, ne felejtjük el a megfelelő ajakkrémet vagy tápláló balzsamot használni. Ellenkező esetben a rúzs összehúzódhat, és az ajkak kinézete nem lesz megfelelő.

Vigyünk fel természetes hámlasztót a rúzs használata előtt, az elhalt bőr eltávolítása érdekében. Ez sok-

kal jobban hidratálja a bőrt, és puhább lesz az ajkunk.

Mielőtt felvinnénk a rúzsot és a kontúrceruzát az ajkak formájához és színéhez, használjunk előbb alapozót, hogy a rúzs hibátlanak tűnjön, és sokkal tovább tartson. Az alapozó bársonyosabbá és repedésmentesebbé teszi ajkunkat.

Repedezett és vízhiányos ajkak esetén ajánlatos vigyázni az alkalmazott ajakkontúr

ceruza mennyiségére, mert mind a ceruzának, mind a rúzsok egységes megjelenést kell adnia a sminknek. Mivel a repedezett ajkak nem kell megrakni, próbáljunk finom és pigmentált kontúrvonalat létrehozni világos pasztellszínekben. Ellenkező esetben a repedések láthatóak lesznek.

A matt textúrájú rúzs nem ajánlott azoknak a hölgyeknek, akiknek repedezett, száraz vagy vízhiányos az ajka, mert ez felerősíti ezeket a bőrhibákat, súlyosbítja a helyzetet, és kellemetlen hatást kölcsönöz a sminknek.

Ajánlatos krémes, szatén vagy áttetsző textúrájú rúzsokat választani, amelyek egyrészt mélyen hidratálják az ajkakát, másrészt hidratálják és táplálják a szöveteket. Használhatók nappali sminkként, irodában, de klubesten, találkozózn vagy különleges rendezvényeken is.

Az egységes és kellemes megjelenés érdekében a felesleges rúzs szalvétával kell eltávolítani az ajkáról.

Fontos, hogy megvédjük ajkunkat a külső hatásoktól, ezért ne tegyük ki magunkat hosszú ideig túl alacsony vagy túl magas hőmérsékletnek. Ugyanakkor nagyon fontos, hogy vigyázzunk a testünkre: megfelelően hidratáljuk, táplálkozunk egészségesen, és pihenjünk legalább 7-8 órát éjszakánként.

Így elérhetjük, hogy sminkünk ellenállhatatlan és irigylésre méltó legyen.

Őszi teendők a kiskertben és a lakásban

Sok kérdés merül fel azzal kapcsolatban, hogy milyen teendők állnak előttünk az őszi időszakban. Fontos, hogy ne összevissza, hanem egy rendezett, rendszerezett módszert követve végezzük el a feladatokat.

Szigeti Botond kertészmérnök

Érdemes-e veteményezni ősszel?

Ez egy nagyon időszerű kérdés az évnek ebben az időszakában. Sokan erre egyértelműen azt válaszolják, hogy késő van már ehhez, és nem éri meg evvel bajlódni. Fontos azonban tudni azt is, hogy gondolkodhatunk olyan növényekben, amelyeket késő ősszel vagy akár kora tavasszal hasznosítani tudunk. Ilyen zöldségnövények például a téli saláta, az újhagyma, a spenót, a retek.

A saláták esetében fontos szempont, hogy vetés után legyen elég idejük begyökerezni, ezért ha sűrűbben vetjük, a fagyok beállta előtt még tudunk használni belőle.

A hagymák esetében, ha a dughagymát választjuk, még a fagyok előtt zöldhagymánk lehet.

Ha spenótot szeretnénk vetni, fontos szempont, hogy megfelelő fajtát keressük, ami kibírja a téli fagyokat. Ezáltal kora tavasszal már betakaríthatjuk az első terméseket.

Ha hónapos retket vetnénk, a legelőnyösebb, ha magas ágyást vagy egy olyan védett helyet választunk számára, amit könnyedén meg tudunk óvni az esetleges talaj menti fagytól.

Egy másik ilyen növény a zöldborsó, ami ha eléri a megfelelő fejlettségi állapotot, si-

keresen átvészeli a telet. A hó elolvadása után akár rögtön virágozhat, és hamar borsó kerülhet az asztalra tavasszal.

A növények megfelelő fejlődése érdekében elengedhetetlen a rendszeres és bőséges vízutánpótlás.

Ha később, a fagyok beállta után is szeretnénk a kertben termelt növényekből fogyasztani, érdemes fátölfoliából készült alagutat használni. Az alagutat úgy alakítjuk ki, hogy ágakból vagy vasból félköröket vagy „U” alakot hajlítunk, és ezekre ráfeszítjük a fátölfoliát. Nagyobb beruházás, de hatékonyabb módszer egy fix helyen lévő üvegház vagy fóliasátor felállítása.

Szükséges-e az őszi tápanyag-utánpótlás?

A másik fontos munka a letermelt, beteg növények összegyűjtése a veteményeskertből. A paradicsom esetén kiváltképpen fontos ezeknek a begyűjtése, mivel a lehulló levelek áttelelő szaporítóképleteket tartalmaznak, amelyek a nem megfelelő begyűjtés következményeként a következő évi termést is megfertőzhetik.

Ha ezt a munkát elvégeztük, elkezdhetünk gondolkodni azon, hogy milyen módszerrel pótoljuk az adott évben elhasznált tápanyag mennyiségét a talajban. Fontos tudni, hogy ez több forrásból történhet.

Az egyik ilyen forrás a kerti komposzt, amit mi is könnyen előállíthatunk, a másik az érlelt állati trágya, valamint műtrágyákat is alkalmazhatunk.

Az állati eredetű trágyák esetében fontos, hogy ez érlelt, és ne friss legyen. Szintén fon-

tos, hogy azonnal bedolgozzuk az adott területen.

A műtrágyák esetében lényeges, hogy kerüljük a magas nitrogéntartalmú készítmények alkalmazását, mivel a nitrogén feloldódik a talajban, és nem hasznosul a kö-

Házi készítésű üvegház, benne téli sarjadékhagyma és hónapos retek

Fotó: Lukács Alfonz

vetkező évben, hanem a talajvízbe kerül. Ezáltal szennyezzük a környezetet, és az anyagi ráfordítás is kárba vész.

Hogyan tároljuk megfelelően gyümölcsünket és zöldségeinket?

Az ősz magával hozza a kertben és a gyümölcsösben megtermelt nyersanyagok és készítmények tárolását. Ezek sikerességéhez pár alapvető szempont betartása szükséges.

Az egyik a pince megfelelő fertőtlenítése. Egy alapos takarítás után ajánlatos kíméselni és kiszellőztetni a pincét.

A gyümölcsök tárolása polcokon vagy jól szellőző faladákban javallott. A gyümölcsök, amelyeket tárolni szeretnénk, csak kézi betakarítással szüretelhetők. Amikor tároljuk a gyümölcsöt, ha bármi külsérelmi nyomot észlelünk a felületén, külön kell helyezni a többi, ép terméstől. A megsérült gyümölcsöt vagy frissen elfogyasztjuk, vagy konzerválással hasznosítjuk.

A gyökérzöldségeket legoptimálisabban homokos vermekben, a káposztaféléket hideg pincében ajánlott tárolni.

deljük, és a gombák szaporítóképleteit annyira lecsökkentjük, hogy ha tavasszal is elvégezzük az általános lemosó permetezést, jó esélye lesz a gyümölcsösünknek.

Hogyan készítsük fel szobanövényeinket a télre?

Nemcsak a kiskertben, hanem a lakásban lévő növényeket is fel kell készíteni a télre. Az ősz közeledtét nemcsak a szabadban élő növények észlelik, hanem a teraszon vagy a szobában élők is. Ezek nem a hőmérséklet csökkenését érzékelik elsősorban, hanem a nappalok rövidülését. Ha teletetni szeretnénk ámpolnás cserepes dísznövényeinket (muskátlí, tölcsérjázmin), érdemes már most elkezdni a növények felkészítését.

Az első lépés, hogy megvonjuk tőlük a tápanyagot, mielőtt a végső teletetési helyükre kerülnek. Meg kell ritkítani a növények lombzatát, majd hetente egyszer kevés vízzel öntözni őket.

Ne feledjék, kertészkedni kiskertben és tömbházban egyaránt öröml!

Bújó téli saláta, szeptember 1-jei vetés

Fotó: Szigeti Botond

Mitől fáj a derék?

(Folytatás az 5. oldalról)

A csigolyafeltöltés során csontcementet juttatnak fecskendővel a csigolyába, a cement megszilárdul, s így kitámasztja az összelapult csigolyát. A vertebroplasztika jó fájdalomcsillapító módszer. Ha a törés után eltelik egy-két hónap, akkor már annyira összetömörül és újrarendeződik a csigolyatest csontszerkezete, hogy nem lehet feltölteni csontcementtel.

Az osteoporosis nagyon alattomos betegség, kezdetben nem fájdalmas, mégis, még idejében gyógyszeresen kezelni kell. 50-60 éves korban szűrővizsgálatot, csontsűrűségmérést kell végezni főleg olyan családok tagjainál, ahol ismeretlen előfordult csonttörés is. A legfontosabb cél a csonttörések megelőzése. Szinte az összes csontritkulásos betegnek szüksége van kalcium- és D3-vitamin-pótló gyógyszeres kezelésre, de súlyosabb esetekben ez még speciális csontépítő vagy a csontlebontást gátló gyógyszerekkel is kiegészíthető.

– *A nyaki fájdalmat is ugyanazokkal a módszerekkel lehet csökkenteni, mint a derékfájást?*

– A nyaki fájdalom gyógyszeres kezelése is hasonló a derékfájáséhez. Nyaki fájdalom kialakulhat rossz mozdulat, megerőltetés, autóban hirtelen fékezés következtében, és itt is állhat a háttérben gerincsérv, porckorong-kitüremkedés, kisízületi elmozdulás vagy artrózis. Akut nyaki fájdalom esetén nyugalomba kell helyezni a nyakat. A nyak pihentetésére egy-két hétig egy merev, széles nyaki övet, az ún. Schanz-gallért használja a beteg, mely megtartja az

állat és a fejet. Ezt lehet nappal is és éjszaka is hordani, de éjszaka, ha a betegnek kényelmetlen, akkor le is veheti. A gallér magassága fontos, és nem szabad szorosnak sem lennie, kényelmes kell hogy legyen. A nyakból a felkarba is kisugározhat a fájdalom, zsibbadás-érzés is jellemző, leggyakrabban vállöv tájékán, de előfordul a kar alsóbb részén, a kézujjakban is, attól függően, hogy melyik nyaki csigolya szintjében nyomódik az ott kilépő ideg. Nyaki gerincbetegségek fennállása esetén a szédülés is előfordul, hiszen az arteria vertebralis verőér is a csigolyákkal összefüggésben halad. Ha a nyaki diszkopátiás beteg hosszabban felfelé néz, akkor a szédülése fokozódhat, sőt el is eshet olyankor. Szédülés, keringési zavarok fennállása esetén az opioid tartalmú szerek az elesés fokozott veszélye miatt főként időseknel nem ajánlottak, de a fiataloknál is csak óvatosan adhatók.

– *A fülzúgás is lehet a nyaki diszkopátia tünete?*

– Igen, a fülzúgás oka lehet a fentebb említett nyaki diszkopátia miatt létrejövő keringési zavar az arteria vertebralisban, de számos más oka is lehet a fülzúgásnak, így az agyi erek elmeszesedése is vagy akár egyszerű fülzsírlerakódás a külső hallójáratban. Érdemes néhány héten belül kivizsgálni a fülzúgás kialakulásának okát, mert a tartósan fennálló fülzúgás általában már nehezebben kezelhető.

– *Még nagyon sokáig lehetne beszélgetni, de majd legközelebb. Addig is köszönöm a pontos és részletes tájékoztatást.*

Az asztrológus gondolatai

Tóth Sándor

Mottó: „A fény mindig utat mutat annak, ki a mélyben kutat.”

Kedves Olvasók!

Idén szeptember 22-től október 23-áig tartózkodik a Nap a Mérleg jegyében. Az őszi napéjegyenlőség az a pillanat, amikor az éjszaka és nappal időtartama megegyezik. Egy pillanat, amikor a fény és a sötétség egyenlő félként egymás szemébe néz. A jin és jang ábra a fizikai világ kettős szerkezete, bipoláris egymásrautasága, a megegyezés szépsége. A természet is ezt tükrözi. Mifelénk úgy is hívják, hogy a vénasszonyok nyara. Reggel és este kellemesen hűvös, napközben simogató meleg. A természet éves ciklusában az élet búcsúja és méltóságteljes lépései az elmúlás fele.

A Mérleg ember kedves, udvarias, békés természetű. Ha tehetné, pasztellszínekbe öltöztetné az egész világot. Énekelne, táncolna, festgetne és önfelédten nevetgélne egy életen át. A való világ történései azonban ezt nem teszik lehetővé. A béke sajnos előkészület a háborúra, mint ahogy a háborúban is tervezik a békeszerződéseket. A hétköznapi életben ez annyit jelent, hogy minél inkább elfojtunk valamit – a Mérleg esetében az erőszak jelenétét –, annál biztosabb, hogy mintegy megidézve, szembekerülünk vele. Akinek az energiarendszerében ott van a mérlegség, ösztönösen arra törekszik, hogy szeressék. Ezért viselkedik úgy, mint egy született diplomata, igyekszik nem megbántani senkit. A pártoskodás, azaz ha kiálunk valaki mellett, az a másik oldalon ellenérzést vált ki. Az arany középút megtalálása ott kezdődik, ha felvállaljuk igazi önmagunkat, és még véletlenül sem akarunk más-

nak látszani, mint amilyenek valójában vagyunk. A világban észlelhető jó és rossz küzdelme mikrokozmikus szinten minden emberben zajlik, és mindennap döntünk a felkínálkozó lehetőségek között. Néha azt kell mondanunk, hogy most ez a kihívás igazán csábító, de mégsem szeretnénk benne részt venni. Máskor meg, ha meghozunk egy rossz döntést vagy tettünk egy olyan lépést, amiben az egónk sérül, tudomásul kell vennünk, hogy ezek is mi vagyunk. A hibáinkat fölösleges szőnyeg alá söpörni vagy erényként feltüntetni, illetve kimagyarázni, inkább ki kell javítani. Kis jóindulattal nevezhetjük ezt tudatosságnak vagy egy lépcsőfoknak a tökéletesség felé. Az emberi faj alkalmazkodik talán a leginkább a változó világ mindenkori kihívásaihoz. Azokhoz, amelyeket tulajdonképpen önmaga okozott. Ne szépítsünk, a mindenkori világhatalmak úgy avatkoztak be a „fejlődésbe”, hogy parazita módon, mértéktelenül aknázták ki a föld feletti és a föld alatti világot, ide számítva a folyókat, tengereket és óceánokat is. Eszközként az emberi munkaerőt duzzasztották fel, olyan haszonállatok szintjére degradálva, akiknek a megélhetésért cserébe profitot kell termelni. Ez a kapitalizmus vagy tőkés társadalmi rendszer, amelyben a haszon a kiváltságos, párezreléknyi tulajdonost illeti. Ez a mai napig nem változott. Kódosítésként megalkották és fenn tartották ideig-óráig a szocializmus névvel jelölt parancsuralmi rendszert, mely semmi más nem volt, mint a legbrutálisabb államkapitalizmus és a föld igazi tulajdonosainak kirablása és felszámolása. Ez sajnos sikerrel járt, és mint anyagi-érzelmi-szellemi veszteséget rögzít-

hetjük a világ igazi történelemlönyvébe. A nekünk tanított történelemszemlélet teljességgel hamis. Ideológiai manipuláció, megtevesztés, olcsó trükkök ezrei, melyekre sajnos a lebutított emberiség jó ideje vevő. A lényeg az, hogy minél inkább kiszolgáltatottá teszik az emberi „haszonállatokat”, annál kevesebb idejük lesz a valódi valósággal foglalkozni. „Színház az egész világ” – mondta Shakespeare, de úgy tűnik, ezt szinte senki sem vette komolyan. Egónknak tetsző vagy félelmeinket felszabadító díszletek között szédelgünk, és csókolgatjuk azt a láthatatlan kezét, amely bekötötte a szemünket, és megteremtette a virtuális világot. Most az egyik divatos szindarab, amit az egész világon játszanak, a Covid-19 nevet viseli. A nagy sikerre való tekintettel, úgy néz ki, még évekig nem veszik le a műsorról. Arról, hogy ki írta a darabot vagy ki a rendező, csak sejtéseink vannak. Egyesek azt terjesztik, hogy készül az emberiség elpusztítása. Ez sajnos elég logikus forgatókönyvnek hangzik. Ha ezt elfogadjuk, akkor mitévők legyünk? Oltassunk vagy ne oltassunk? Mert úgy néz ki, hogy a vírus erősödik, és mind nehezebb lesz leküzdeni külső segítség nélkül. A vakcina pedig amellet, hogy életet ment, valljuk be, jó üzlet is. Ha csak ebből az utolsó mondatból indulunk ki, akkor mégsem lehet káros, mert ha meghalnánk tőle, az nagymértékben lecsökkentené a profitot. Számomra valószínűbbnek tűnik az, hogy hosszú távon az oltásellenesek az emberiség ritkításának elsődleges célcsoportja. De legyen mindenkinek hite szerint!

Vigyázzanak magukra és egymásra!

Véleményüket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Jaroslav Hasek gondolatát idézzük a rejtvény fősoraiban.	1.	A ZSIRÁF ROKONA	TE (NÉMET) MESZ- SZEBBRE HELYEZ	ÉNEK	NÉMA NÉMA!	GÖRÖG BETŰ	VÁKUUM FRANCIA FI- ZIKUS, CSIL- LAGÁSZ	ÖZÖNLIK A VÍZ	DECEBAL NÉPE	ANTE MERI- DIEM (RÖV.)	MÉLY ZÜMMÖGŐ HANGOT HALLAT	VER NYERS OLAJSAV	MAGYAR VÁROS	A SZELLŐ VÉGE!	AZ OLDALÁRA ESIK
	J														V
	q		LATIN SZERELEM SÁNC A SAKKBAN				RAKOSGAT LESZÁR- MAZOTT					FASOROS SÉTÁNY RÓMAI 1007			
	LENT SZABAD VÁROSI TÉR (LATIN)				ZACSKÓ OLIMPIAI SPORTÁG					KÉPZELT VÉ- DŐSZELLEME TARA ÚRNŐJE (SCARLETT)				EGYESI HATALMÁ- BAN TARTÓ	
2.	E	PETRARCA MŰZSÁJA	KICSI DIZOLVÁLÓ		BE NEM ISMER SÉRTŐ				RAKÉTA- ORRGÖRBE FARKAS- VEZÉR					UNITED STA- TES (RÖV.) ... PIAF (ÉNEKESNŐ)	
DICSÓSÉG				...DEREK (SZÍNÉSZNŐ) NÉVSOR		BENT FORRI! LATIN KETTŐS BETŰ		KÖLTŐI SÓHAJ J. WAYNE FILMJE			MUTATÓSZÓ BÁNAT		ÉLETEM APADÓ ... (ADY) FÁBA VÉS		
AMERIKAI EGYETEM			NŐI NÉV (AUG. 12.) SZAPORÍTÓ- SEJT				FÉRFINÉV (MÁJUS 1.) BELGIUMI VÁROS					ROVÁTKÁKAT KARCOL OROSZ NŐI NÉV			
FOGAT JOBB OL- DALI LOVA				ERRÓL A HELYRŐL ELÓTAG: KEVÉS			FAULTOL A FOCIBAN OKTAT					ANGOL OLAJ ALGÉRIA NOB-JELE			ÉLŐSKÖDŐ
GOTOVAC HÓSE			LEVÉLVIVÓ INTÉZMÉNY KIPLING KIGYÓJA				KISFALUDY... (KÖLTŐNŐ) FRANCIA ARANY					PÁRA! VILÁGOS ANGOL SÖR	SLÁGER- LISTA IDEGEN ARON		
MAGAS NÖVÉNY SKÁLA- KEZDET			MÁRAMAROS M. HELYSÉG A VÖRÖS BOLYGÓ			BECÉZETT NAGYANYA 1271 KÁNJA				MOHAMED ISTENE SZÁMSZERŰ TÉNY				NÉVELŐ GALLY	
		JÉZUS ANYJA LEL			G... OLASZ FILOZÓFUS DŰH				BALATON-P. HELYSÉG LÉGIÉS (KÖNNYED)					SODRÁS ...SVEVO (OLASZ ÍRÓ)	
GITTA PÁRATLAN!			AZ EZÜST VEGYJELE VELENCE URA (VOLT)		FELTÉVE VÁRKONYI GRÓF (AMADÉ)	ZOKOG ÁRVITA		PARADICSOM (KERT) ...BALDWIN (SZÍNÉSZ)					BALTI FŐVÁROS OROSZ AU- TOMÁRKA		
ANGOL HOSSZ- EGYSÉG			BECÉZETT NAGYAPA ...MARINO (KIS ÁLLAM)				BEC. APA PÁROSAN SOROLNI!				NITROGÉN (RÉG.) CSECSEMŐ- ITAL				FÉLSZI SZÖRNY
MAGYAR KÁRTYA- JÁTEK				RENEGÁT ERES!				BALTI NÉP TÉLI SPORT				LAPPFÖLDI TÓ SZOLMIZÁ- CIÓS HANG			
ZÁRÁS KEZDŐDIK!		ÉSZAK- OLASZ TÓ LITER (RÖV.)			MEGFELEL (VALLÁS SZ.) EGYET- LENEIM!					SZÚL AZ ÁLLAT NAGYON RÉGI			BIOLÓGIAI LÉTEZÉS EZERI!		
L.N.J.	E												AZ ÖRÖK VÁROS		

Szeptember 9-i rejtvényünk megfejtése: **Az ígélet olyan, mint a botanika: olyan tudomány, amiben sok fűt-fát emlegetnek.**

Terepszemlén a helyi rendőrökkel

Mind a munkamódszereket, mind a jármű- és eszközparkot fejleszteni kell

A marosvásárhelyiek sokszor nagyobb hatékonyságot, fokozottabb fellépést várnának el a helyi rendőrségtől, legyen szó szabálytalanul parkoló járművekről, köztéri rendbontásokról vagy éppen arról, hogy érezhetőbb kellene legyen a jelenlétük azokon a köztudottan problémás helyeken, ahol rendszeres az utcai lopás, vagy rámenős kéregetők zavarják a járókelőket. A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal alárendeltségébe tartozó helyi rendőrség munkájába próbált betekintést nyerni Portik Vilmos alpolgármester, amikor szeptember elején egy napot az alakulatnál töltött, elkísérte a rend őreit terepre, illetve az irodai munka menete felől érdeklődött. A terepszemle nyomán levont következtetésekről kérdeztük a városvezető-helytestest.

Menyhárt Borbála

– Mi volt a célod azzal, hogy elkísérted a helyi rendőröket terepre, és próbáltál több részleg munkájába is betekintést nyerni?
– Fogalmazzunk úgy, hogy eleendő észrevétel érkezett mind a választópolgárok, mind a polgármesteri hivatal keretében dolgozó személyektől ahhoz, hogy ez a gondolat megfogalmazódjon bennem. Az a dolgom, hogy tisztán lássak. Ez olyan körülmények között ropant nehéz, hogy a hivatali apparátus egy része még mindig nem értette meg, kizárólag azzal a szakterülettel kell foglalkoznia, ahová alkalmazva van, és csak olyan dol-

hozzám tartozó igazgatósághoz rendszeresen el fogok látogatni, hogy a napi tevékenységet megismerjem, és a munkát egyszerűsítő változtatásokat ösztönözzem.

– A lakosság is igényli a helyi rendőrök fokozottabb utcai jelenlétét, hiszen tele van a város szabálytalanul parkoló autókkal, az iskolák környékén reggelente teljes a káosz, a Pandúrook útja környékén, a játszótérek gyakori a rendbontás, a Kövesdombon rengeteg az utcai lopás, ennek ellenére nem érezhető, hogy fokozottabb lenne a járőrözés a köztudottan problémás környékeken. Mit tapasztaltál a terepszemle vagy akár a lakosságtól érkező

Fotó: Portik Vilmos Facebook-oldala

testületek között szoros az együttműködés, ez kellene működjön, de köszönöm az észrevételt, ezt is személyesen fogom ellenőrizni. A játszótérek esetében magában a helyi rendőrség nem tud megoldást nyújtani, csak ha minden játszótérre állítunk egy egységet. A városban azonban összesen csaknem 100, kisebb-nagyobb, elhanyagolt vagy felújított játszótér tartunk nyilván. Tekintettel arra, hogy a törvény kötelezően legalább két személyből álló egységeket ír elő, ez 200 em-

juk ugyanolyan higgadságot és hidegfejtiséget követel, mint amikor azokat hallgatom, akik kritikusak a helyi rendőrséggel szemben. Az itt kapott válaszokat is meg kell szűrni. Megjegyzem azonban, hogy nem árasztottak el a panaszaikkal. Talán csak azért nem, mert nincsenek szokva azzal, hogy valakit a választottak közül valóban érdekel, miként lehet a munkájukat hatékonyabbá és modernebbé tenni. Ezt ugyan nem mondta nekem senki, de látom a reakciókból, és összerakom a fél mondatokból. A számok azonban beszédesek. A jegyzőkönyvek száma, a büntetések, a kiszállások, de a rendelkezésre álló felszerelések paraméterei is sok mindent elárulnak arról, hogy mit várhatunk el, és min kell javítani. 14 gépkocsival rendelkezik a rendőrség, ebből négy el van romolva, és ezeknek a javítása költségvetési hiány miatt várat magára. Nappal a működő autók mindenike igénybe van véve, éjszaka csak azok, amelyek éjjeli szolgálatot látnak el. Éjszakánként általában öt járőröző egység van, az állami és a helyi rendőrség közösen alkotják, ezek az állami rendőrség autóival járnak, de ezenkívül két saját egység is szolgálatot teljesít, hogy ha valahol valami történik, közbe tudjanak lépni. A műszakvezetők 12 órás váltásban dolgoznak, ők szintén autóval járnak a várost az előre meghatározott terv, illetve a felmerülő igények, beavatkozások függvényében. De mégsem azt tartom az elsődleges problémának, hogy kevés a jármű, hanem hogy semmi nem történt annak érdekében, hogy akár kis lépésekkel ugyan, de „informatizáljuk”, digitalizáljuk a helyi rendőrség munkáját. Jobb esetben formanyomtatványokra, sok esetben füzetbe vagy üres lapokra kézírással, golyóstollal vezet fel a történeteket a kollégák. Látogatásomkor épp annak a fontosságát hangsúlyoztam a kollégák-

nak, hogy nézzenek utána, milyen, az ő tevékenységüket segítő szoftverek vannak a piacon, szerezzük be őket, képezzük ki az embereket ezek használatára, mert tizedannyi időbe kerül a jelentések megírása, mint most, és a megspórolt időt olyan dologra tudnák fordítani, aminek köszönhetően a marosvásárhelyiek elégedettebbek lesznek a tevékenységükkel.

– Milyen tervei vannak a közeljövőben a polgármesteri hivatalnak a helyi rendőrséget illetően (gondolok itt elsősorban létszámbővítésre, a járműpark bővítésére, korszerűsítésére, vagy akár átszervezésre)?
– Fejlesztés nélkül nem tudunk eredményeket elérni és hatékonyságot növelni a helyi rendőrségnél. Ehhez pedig pénz kell, költségvetési ráfordítás, nem is kevés. A probléma összetett. A felszerelésük, eszközparkjuk fejlesztése elengedhetetlen, ez világosan látszik. Arra kértem a helyi rendőrség vezetőjét, hogy nézzen sürgősen utána, milyen törvényes előírások mellett tudunk testkamerákat beszerezni és használni. Az ilyen kamerák ugyanis megvédik a választópolgárt is attól, hogy esetleg abúzus érje őket, de a dologt végző rendőrt is az állampolgárok esetleges heves reakcióitól. Arról nem is beszélve, hogy a mozgásuk, tevékenységük is naplózható ezek által. Ha az autók, rádió adó-vevő készülékek beszerzésén, javításán túl vagyunk, ennek a beüzemeléséhez szeretnék hozzálátni. A másik nagylélegzetű feladat az okos térfigyelő kamerák beszerzése, felszerelése és monitorozása. Az okost azért hangsúlyozom, mert jelenleg a kameráink többségéhez szükségszerű az emberi figyelem.

Az úgynevezett smart kamerák azonban programozhatók, például azonosítják, ha egy mozgásszerűlték számára fenntartott parkolóhelyre leparkolnak, és azonnal jelzést küldenek a megfigyelőszobába, hogy ellenőrizni kell: jogosult-e az autó sofőrje a parkolásra.

Harmadrészt pedig igen, a viszszafelelések alapján úgy vélem, a lakosság igényli a helyi rendőrség jelenlétét, akár annak árán is, hogy növeljük a létszámát. Talán az egyedi egysége a polgármesteri hivatalnak, ahol a lakosság nem bánja, ha növeljük a létszámot. Ezt azonban nem nagyon lehet növelni, a törvény a lakosság létszámához köti, nekünk legtöbb 150 alkalmazottunk lehet a helyi rendőrség kötelékében. Ez tízzel több, mint a jelenlegi létszám. Ellenben ha mindent sikerül elindítani, a minőségbeli változás egy, de inkább két éven belül a lakosság szintjén is érzékelhető lesz.

gokkal, ami a munkaköri leírásban szerepel. Ezért van az, hogy felelősségvállalás helyett másokra mutogatnak még a régi munkatársak közül is néhányan. Nálam nem találunk szimpátiára, ha azzal jönnek hozzám, hogy a másik munkatársat, osztályvezetőt szidják. Mostanában a helyi rendőrség is egyike azoknak az igazgatóságoknak, amelyre többen mutogatnak. Az ilyen információk ellenőrzése is a feladatom, megszürésük pedig nem könnyű. Amire nagyon figyelek, az a lakosság véleménye, elvárása, de az is, hogy a polgármesterrel és tanácsostársaimmal például a helyi rendőrség átszervezésével a legbölcsebb és leghatékonyabb döntést hozzuk meg. Ezért látogattam el és megyek vissza ebben a hónapban újra. Ez alkalommal az építkezéseket ellenőrző részleg munkáját láttam, a kereskedelmi egységeket ellenőrző kollégák munkáját, valamint azt az irodai tevékenységet, amiről néhányan még a hivatalban is hajlamosak lesajnálóan beszélni, bár minden, a terepen kiállított büntetés, jegyzőkönyv pont annyit ér, amennyit abból a bürokrácia eszközeivel végrehajtanak, vagy adott esetben a bírósági eljárások során meg tudnak védeni. De a helyi rendőrségtől eltekintve, minden

panaszok alapján, melyek azok a főbb hiányosságok, amelyeket orvosolni kellene, hogy az illetékesek hatékonyabban tudják végezni a dolgukat?

– Sajnos sok esetben keverjük a helyi rendőrök és a minisztérium alárendeltségébe tartozó állami rendőrség hatáskörét. Bár az előbbinek is rendőrség a neve, sokkal kevesebb esetben léphetnek fel, mint mi, választópolgárok gondolkunk. A helyi rendőrség törvényben rögzített hatásköre a nyilvános rend fenntartása, a közlekedés elősegítése, a környezet védelme, a kereskedelmi egységek tevékenységének, az építkezések és az utcakep ellenőrzése, valamint egyéb, a városi tanács által ráruházott feladatok ellátása. Büntügyi kérdésekben nem illetékes. Ez nem jelenti azt, hogy ha zsebtolvajlást látnak a buszmegállóban, nem tudnak közbelépni, ezt megtehetik, ártalmatlanníthatják a tettet, azonban hívniuk kell az állami rendőrséget, és át kell adniuk neki. Az iskolák környéki káosz kapcsán a helyi rendőrség vezetője úgy tájékoztatott, hogy a mi rendőreink 14 iskolánál teljesítenek szolgálatot, így keznek a gyerekek iskolába járását biztonságossá tenni, a többenél az állami rendőrség és a csendőrség látja el ezt a feladatot. A

bert jelentene csupán egy váltásban. Ezekre a problémákra, azt hiszem, az okoskamerák beszerzése, felszerelése és ezek segítségével az azonnali beavatkozás hozhat megoldást.

– Mi a helyi rendőrök álláspontja, szerintük mi az, ami nehezíti a hatékonyabb munkavégzést?
– Az ő magyarázataik, álláspont-

Németországban kezdődik a Ferencváros sorozatban harmadik főtáblás szereplése

Ma megkezdji sorozatban harmadik főtáblás szereplését a nemzetközi kupaporondon a magyar bajnok Ferencváros labdarúgócsapata: a zöld-fehérek 2019-ben az Európa-ligában, tavaly pedig a Bajnokok Ligájában voltak érdekelték a csoportkörben, idén pedig újra a második számú sorozatban bizonyíthatnak.

A Ferencváros idén is a Bajnokok Ligájában indult, de elbukott a selejtező utolsó körében a svájci Young Boysszal szemben, így átkerült az EL csoportkörébe, ahol az 1988-as UEFA-kupa-győztes Bayer Leverkusen

otthonában kezd. A magyar csapat szombaton a Budapest Honvéd otthonában aratott 1-0-s sikerrel hangolt az összecsapásra. Ellenfelük az előző idényben a hatodik helyen végzett a Bundesligában, és a mostani kiírásban négy forduló után is ebben a pozícióban tartózkodik. Legutóbb a Borussia Dortmundtól kapott ki a Bayer, 4-3-ra.

A németek legértékesebb – a transfermarkt szerint 45 millió eurós – játékosa a mindössze 18 éves Florian Wirtz, aki három alkalommal már a felnőttválogatottban is pályára lépett. Ő egyedül többet ér, mint a Ferencvá-

ros teljes kerete (36,25 millió euró), de a Leverkusenben ott van például a nyári Európa-bajnokságon öt találatával – Cristiano Ronaldóval együtt – társgólkirály, a torna legszebb gólját szerző cseh Patrik Schick (28 millió euró), vagy éppen a francia Moussa Diaby (38 millió euró) is.

Ez lesz a két csapat történetének első egymás elleni összecsapása. Peter Stöger a Köln és Dortmund edzőjeként nyolc mérkőzésen irányította aktuális csapatát a Leverkusen ellen: ezeken két győzelem, valamint három-

három döntetlen és vereség a mérlege. Ezek közül a legemlékezetesebb minden bizonnyal az utolsó, amikor a Dortmunddal 4-0-ra dalmaskodott otthon.

A Ferencváros korábban 11 mérkőzést vívott német együttesekkel, ezek közül hármat nyert meg, legutóbb a 2004–2005-ös idényben a Schalke 04 otthonában kapott ki.

A Bayer Leverkusen – FTC meccs ma 19.45 órakor kezdődik, az M4 Sport televízió élőben közvetíti.

Az első forduló műsora

* 19.45 óra:

E csoport: Galatasaray (török) – SS Lazio (olasz) (TV: Pro X), Lokomotiv Moszkva (orosz) – Olympique Marseille (francia);

F csoport: Crvena zvezda (szerb) – Braga (portugál), Midtjylland (dán) – Ludogorec (bolgár);

G csoport: Real Betis (spanyol) – Celtic Glasgow (skót), Bayer Leverkusen (német) – FERENCVÁROSI TC;

H csoport: Rapid Bécs (osztrák) – Genk (belga), Dinamo Zágráb (horvát) – West Ham United (angol);

* 22 órától:

A csoport: Bröndby (dán) – Sparta Prága (cseh), Glasgow Rangers (skót) – Olympique Lyon (francia);

B csoport: AS Monaco (francia) – Sturm Graz (osztrák), PSV Eindhoven (holland) – Real Sociedad (spanyol);

C csoport: Leicester City (angol) – SSC Napoli (olasz); a Szpartak Moszkva (orosz) – Legia Varsó (lengyel) mérkőzést tegnap, lapzártá után játszották;

D csoport: Olimpiakosz (görög) – Antwerpen (belga), Eintracht Frankfurt (német) – Fenerbahce (török).

A nyolc négycsapatos csoportból az első a nyolcaddöntőbe jutnak, míg a második helyezettek a Bajnokok Ligájából érkező nyolc csoportharmadikkal találkoznak a 16 közé jutásért, onnan pedig egyenes kieséses rendszerben folytatódik a sorozat. A harmadik helyezettek a Konferencia Ligában játszhatnak a nyolcaddöntőbe kerülésért az ottani csoportmásodikkal.

Fotó: MTI/Illyés Tibor

Új elnök a Konferencia ligás rajtra készülő Kolozsvári CFR 1907-nél

Cristian Balaj a bajnokcsapat új klubelnöke: a korábbi játékvezető megállapodott a Kolozsvári CFR 1907-tel.

Az új sportvezető hétfőn még tagadta,

Fotó: Cristian Balaj közösségi oldala

hogy elfogadta volna az ajánlatot. Kedden azonban a közösségi oldalán bejelentette, hogy távozik az Országos Doppingellenes Ügynökség éléről, és a kolozsvári klubnál folytatja tevékenységét.

A közös munka azután indulhat, hogy a parlamentben elkezdődik az új doppingellenes törvénytervezet vitája, ennek hiányában ugyanis a tiltott szerek használata ellen küzdő nemzetközi szervezet (WADA) megfelelőtlennek nyilvánította a romániai ügynökséget.

Emlékezetes módon a Kolozsvári CFR 1907 korábbi elnöke, Marius Copilu Marius Șumudică vezetőedző menesztését követően mondott le, miután az Európa-liga pótselejtezőjében a visszavágót is elvesztették a Crvena zvezda ellen, és a klub két fizioterapeutája bántalmazta az egyesület titkárát, aki emiatt ugyancsak távozott.

A román bajnokcsapat ma 22 órakor a cseh Jablonec otthonában kezd meg szereplését a Konferencia Liga főtábláján. A mérkőzést a Pro X televízió közvetíti.

Simán győzött a Bayern a harmatgyenge Barcelona otthonában

A címvédő Chelsea hazai pályán 1-0-ra legyőzte az orosz Zenitet a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportkörének első fordulójában kedden, a Bayern pedig magabiztos győzelmet aratott a Barcelona otthonában.

A londoniak győztes találatát a nyáron szerződtetett belga Romelu Lukaku szerezte.

A játéknap rangadóján a sokkal veszélyesebben futballozó Bayern München 3-0-ra nyert a kapura veszélytelen FC Barcelona vendégeként. Az Európa-ligában címvédő Villarreal saját közönsége előtt ugyan hátrányból fordított, de végül csak egy pontot szerzett az Atalanta ellen.

A nagy meglepetést az előbb a Kolozsvári CFR-t, majd a Ferencvárost is búcsúztató Young Boys Bern csapata szolgáltatta, amely hátrányból fordítva nyert a Cristiano Ronaldóval felálló Manchester United ellen. A svájciak újra érvényesítették az emberelőnyt, akárcsak a magyar bajnok elleni mérkőzésen.

Négy tizenegyes is volt ugyanakkor a Se-

villa – Salzburg összecsapáson: a vendégek három büntetőt végezhettek el, de csak egy gólt szereztek, míg a házigazdák egyet kaptak, és be is rúgták.

Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok Ligája, csoportkör, 1. forduló:

* *E csoport:* FC Barcelona (spanyol) – Bayern München (német) 0-3 (0-1), Dinamo Kijev (ukrán) – Benfica (portugál) 0-0;

* *F csoport:* Villarreal (spanyol) – Atalanta (olasz) 2-2 (1-1), Young Boys (svájci) – Manchester United (angol) 2-1 (0-1);

* *G csoport:* Lille OSC (francia) – VfL Wolfsburg (német) 0-0, Sevilla (spanyol) – Salzburg (osztrák) 1-1 (1-1);

* *H csoport:* Chelsea (angol) – Zenit (orosz) 1-0 (0-0), Malmö FF (svéd) – Juventus (olasz) 0-3 (0-3).

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 4. forduló:* Arsenal – Norwich 1-0, Brentford – Brighton & Hove Albion 0-1, Chelsea – Aston Villa 3-0, Crystal Palace – Tottenham 3-0, Everton – Burnley 3-1, Leeds United – Liverpool 0-3, Leicester – Manchester City 0-1, Manchester United – Newcastle United 4-1, Southampton – West Ham United 0-0, Watford – Wolverhampton 0-2. *Az élcsoport:* 1. Manchester United 10 pont, 2. Liverpool 10, 3. Chelsea 10, 4. Everton 10.

* *Spanyol La Liga, 4. forduló:* Athletic Bilbao – Mallorca 2-0, Osasuna – Valencia 1-4, Espanyol – Atlético Madrid 1-2, Cádiz – Real Sociedad 0-2, Getafe – Elche 0-1, Granada – Betis 1-2, Real Madrid – Celta Vigo 5-2, Levante – Rayo Vallecano 1-1. *Az élcsoport:* 1. Real Madrid 10 pont, 2. Valencia 10, 3. Atlético Madrid 10.

* *Olasz Serie A, 3. forduló:* AC Milan – Lazio 2-0, AS Roma – Sassuolo 2-1, Atalanta – Fiorentina 1-2, Cagliari – Genoa 2-3, Bologna – Hellas Verona 1-0, Empoli – Venezia

1-2, Torino – Salernitana 4-0, Sampdoria – Inter 2-2, Spezia – Udinese 0-1, Napoli – Juventus 2-1. *Az élcsoport:* 1. AS Roma 9 pont, 2. AC Milan 9, 3. Napoli 9.

* *Német Bundesliga, 4. forduló:* RB Leipzig – Bayern München 1-4, Eintracht Frankfurt – VfB Stuttgart 1-1, Bayer Leverkusen – Borussia Dortmund 3-4, Union Berlin – Augsburg 0-0, Mönchengladbach – Arminia Bielefeld 3-1, Freiburg – 1. FC Köln 1-1, Hoffenheim – Mainz 0-2, Bochum – Hertha BSC 1-3, Greuther Fürth – Wolfsburg 0-2. *Az élcsoport:* 1. Wolfsburg 12 pont, 2. Bayern München 10, 3. Borussia Dortmund 9.

* *Francia Ligue 1, 5. forduló:* AS Monaco – Olympique Marseille 0-2, Lorient – Lille 2-1, Metz – Troyes 0-2, Nantes – Nice 0-2, Bordeaux – Lens 2-3, Montpellier HSC – St. Etienne 2-0, Lyon – Strasbourg 3-1, Paris St. Germain – Clermont 4-0, Brest – Angers 1-1, Stade Rennes – Reims 0-2. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 15 pont, 2. Angers 11, 3. Nice 10.

„Iskolabusszal” a városokban is
Külön buszjáratokat
hozhatnak létre a diákok
számára az önkormányzatok

Törvényes lehetőségük lesz a városi önkormányzatoknak, hogy a diákok szállítására külön buszjáratokat hozzanak létre – erről a jogszabálytervezetről szavazott kedden döntő házként a szenátus plénuma. *Turos Lóránd*, az RMDSZ szenátusi frakcióvezetője, Szatmár megyei szenátor rámutatott: prioritás az iskolások számára olyan intézkedéseket hozni, amelyek rövid távon könnyebb hozzáférést biztosítanak az oktatáshoz, hosszú távon pedig a diákok teljesítményében térülhet meg.

A jogszabálytervezet szerint a városi, illetve municípiumi önkormányzatok az állami, magán- és felekezeti iskolákban tanuló diákok számára ingyenes különjáratot biztosíthatnak. A lakhely és az oktatási intézmény közötti ingyenes szállítást állami költségvetésből finanszírozzák.

„Az RMDSZ politikájában fontos szerepet játszanak a családok. Olyan intézkedéseket hozunk, amelyek megkönnyítik a diákok és szülők mindennapjait. A jelenlegi törvénytervezet hatályba lépését követően kialakulhat egy olyan országos szintű speciális szállítási rendszer a diákok számára, amellyel részben tehermentesülhetnek az egyébként is zsúfolt nagyvárosok. Azokból a városokból, mint Kolozsvár, ahol korábban kísérleti programként már elindult ez a kezdeményezés, pozitív visszajelzések érkeztek” – fejtette ki *Novák Csaba-Zoltán* Maros megyei szenátor, a szenátus tanügyi bizottságának alelnöke.

Kovács Irénke Szilágy megyei szenátor, a szenátus tanügyi bizottságának tagja elmondta: – Fontos, hogy ingyenes buszos szállítást biztosítsunk a diákok számára, függetle-

nül attól, hogy magán- vagy állami iskolában tanulnak, hiszen így csökkenthetjük az iskolaelhagyást a diákok körében.

A tervezet az államelnöki kihirdetést követően léphet hatályba, és a 2022–2023-as tanév első napjától alkalmazzák.

(RMDSZ-tájékoztató)

Fotó: Horváth Éva

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó		• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
- információ	- 118-932	hidegtálak készítése	- 0365/404-664
- általános	- 118-800	• Prefektúra	- 0265/266-801
• Központosított ügyelet		• RDS–RCS	- 0365/400-401
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,			- 0365/400-404
Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929
• Rendőrség	- 0265/202-305	- vidék	- 0265/929
• SMURD (betegekkel		• Delgaz Grid	- 0265/200-928
kapcsolatos információk)	- 0265/210-110		- 0800/800 928
• Sürgősségi szolgálat:		• Aquaserv:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
Marosvásárhelyi		- közönségszolgálat	- 0265/208-888
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	- központ	- 0265/208-800
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,			- 08008 208-888
otthonogondozó szolgálat,		• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
8–16 óra között:	0736-883-110	• Vasútállomás	- 0265/236-284
		• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304	(0-24 óra), professzionális balzsamozás	
	- 0265/312 436	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0265/250-120		- 0744-282-710
	- 0265/263 351	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	• koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
• Marmed	- 0265/250-344	• koszorúk	- 0745-606-269
járobeteg-rendelő:	- 0756-468-658	• és halottszállítás	- 0758-047-604
	- 0729-024-380	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
Labor	- 0751-114-307		- 0265/262-907
e-mail: marmed@marmed.ro,			
www.marmed.ro			
• Dora Optics	- 0733-553-976		
• Dora Medicals	- 0265/212-971		
• Radiológia, echográfia			
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446		

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

ALKALMAZUNK C+E kategóriás jogosítvánnyal rendelkező KAMIONSOFŐRT érvényes papírokkal (attesztát+tachográfártya), KÜL- és BELFÖLDI MUNKÁRA. Érdeklődni munkanapokon 9-16 óra között a 0729-914-221-es telefonszámon. (sz.-I)

A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!

LAKÁS

KIADÓ 2 szobás tömbházlakás a Szabadság utcában. Tel. 0746-747-089. (sz.-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALOK szobafestést, mázolást, fajansz-, grészia-, lamináltparkettlerakást, lépcsőházfestést garanciával. Tel. 0746-552-473. (12956)

VÁLLALUNK tetőkészítést lemezből, cserépből; ács munkát, terasz készítést, garázs felújítást, külső-belső szigetelést, bármilyen kisebb javítást és mindenféle más munkát. Tel. 0747-508-707, Misi. (13012-I)

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321, 0766-214-586. (12852)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, kisebb tetőjavítást, külső, belső munkát 10% kedvezménnyel. Tel. 0720-313-818. (13061-I)

TETŐFEDŐ KFT. vállalat bármilyen ács-, bádogos munkát, festést, meszelést, tetőkészítést cserépből, lemezből, szigetelést tömbházaknál. Tel. 0742-734-062, Krisztián. (13049-I)

VÁLLALUNK külső, belső építkezési munkákat. Tel. 0770-408-122. (13031-I)

VÁLLALUNK tetőkészítést, tetőjavítást, bármilyen szigetelést, csatorna-készítést, csatornajavítást, festést, bármilyen lemez munkát, kerítéskészítést, kerítésjavítást. Tel. 0767-837-782. (13124)

VÁLLALUNK tető munkát, lemez munkát, ács munkát, szigetelést, csatornák, teraszok, kerítések készítését, festést. Tel. 0759-467-356. (13124)

VÁLLALUNK szigetelést (poliszti-rén, vatta), védőtető-, cserép- és lemeztetőfestést, beltéri, kültéri festést, padló- és falcsempelerakást, glettolást, tetőkészítést cserépből és lemezből, bármilyen szemét elszállítását, gyümölcsfák permetezését, fűnyírást, fanyesést, kertgondozást. Tel. 0757-477-120. (13125)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájdalmas szívvel emlékezünk
ifj. MIHÁLY GYULÁRA
halálának 21. évfordulója
alkalmából. Nyugalma legyen
csendes!
A szerető család. (-I)

„Nem élt belőle több és most sem él
s mint fán se nő egyforma-két
levél,
a nagy időn se lesz hozzá
hasonló.”

(Kosztolányi D.: Halotti beszéd)
Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a legdrágább édesapa, nagytata, após, rokon, jó barát, a marosvásárhelyi Vártemplom volt presbitere, a Psalmus kórus alapítója és tagja,

SÁNDOR IMRE
ny. agrármérnök

94. évében, szeptember 13-án visszaadta lelkét a Teremtőjének. Elhunyt szerettünket szeptember 16-án, csütörtökön 13 órakor a marosvásárhelyi református temetőben kísérik utolsó útjára.

Szívünkben örökké élni fogsz, nyugodjál békében.

Szomorú szívvel búcsúznak: fia, Tibor, menyje, Réka, valamint unokái: Tiborka, Boglárka és Zétike. (sz.-I)

Szomorú szívvel búcsúzó
édesapámtól,

SÁNDOR IMRÉTŐL,

akit élete utolsó éveiben mindenben támogattam és segitettem. Hihetetlen életerő, kitartás, ambíció és élni akarás jellemezte gondolkodását és rendkívül színes életútját. Mindenről gondoskodó magatartásával fáradhatatlanul megtett mindent családjá biztonságáért.

Vezető agrármérnökként kötelességtudóan segített másoknak is, ahányszor rászorultak. Nem hagyta magát megtörni élete nehéz időszakaiban sem. Céltudatosan haladt előre, minden akadályt maga mögött hagyva. 94 év elteltével is egészségesen, fájdalmak nélkül, békésen és nyugodtan távozott, sok emléket, érzést, tanulságot itthagya örök emlékezetként nekünk.

Szerető fia, Csaba. (sz.-I)

„A szeretet soha el nem múlik.” (I Kor. 13,8)

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik szerették és tisztelték, hogy

DR. NAGY ZOLTÁN

marosvásárhelyi nyugalmazott radiológus orvos, tüdőgyógyász, festőművész, vitorlázórepülő pilóta,

bükkszéki lakos, testvér, édesapa, nagyapa, dédnagyapa, életének 88. évében, 2021. szeptember 11-én csendben örökre elaludt.

Hamvasztás utáni búcsúztatása 2021. október 8-án 17 órakor lesz az Egri Református Gyülekezet templomában.

Emléke örökké élni fog.

Rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket a búcsúztató után várjuk a templom fogadótermében. A templom sajátos jellege miatt, kérjük, kegyeletüket egy szál virággal róják le az urna előtt.

A gyászoló család. (p.-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal, megtört szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték, hogy életének 93. évében örökre megpihent a legdrágább édesanya, anyós, nagymama és dédnagymama, özv. GRIGORE MARGARETA szül. KISS MARGIT.

Temetése szeptember 16-án, csütörtökön 15 órakor lesz a nagykórház mögötti temetőben. Szép emléke örökre élni fog szívünkben.

A gyászoló család. (13129)

Fájdalomtól megtört szívvel, de Isten akaratában megnyugodva búcsúzó szeretett nagybátyámtól,

SÁNDOR IMRÉTŐL

aki rövid szenvedés után, 2021. szeptember 13-án, 94. évében csendesen megpihent. Drága emlékét szívemben örökké megőrzöm.

„Aki hisz én bennem, annak örök élete van.” (Jn 6,47)

Szerető unokahúga, Gyöngyi. (p.-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szerető férj, jó édesapa, nagyapa, dédapá,

MOLNÁR ALBERT

életének 90. évében végső nyugalomra tért.

Temetése szeptember 17-én, pénteken 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (-I)

Mély fájdalommal, megtört szívvel tudatjuk, hogy a drága jó édesanyánk, a mezőfelei születésű

RÁCZ GIZELLA

szül. Ráduly

a konzervgyár volt dolgozója szeptember 6-án türelemmel viselt betegségben elhunyt Érden. Temetése szeptember 16-án, csütörtökön 14 órakor lesz az érdi temetőben.

Búcsúzik lánya, Erika, fia, Árpi, menyje, Zsuzsi, unokái: Andi, Katika, férje, Rainer.

Búcsúzik Jenő, Márti, keresztlánya, Katika, a gyerekek: Álmoska, Mátyáska, Tímea és Karina.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (13155-I)

10% KEDVEZTMÉNY
napszemüveg-keretekre
(Az ajánlat a kupon bemutatásával érvényes!)

MAROSVÁSÁRHELY (KÖZPONT)
P-ta Mărășești, nr. 21.
0733 553 976

MAROSVÁSÁRHELY (TUDOR)
B-dul 1 Dec. 1918, nr. 126.
0755 088 379

SZÁSZRÉGEN (CARDINAL)
Cardinal Alexandru Todea, nr. 25/A
0728 908 856

MAROSLUDAS
Str. B-dul
1 Dec. 1918, nr. 7.
0735 786 853

NYÁRÁDSZEREDA
Str. Pompierilor, nr. 1.
0733 553 973

MEDGYES
Str. Pompierilor nr. 4
0735 830 678

DICSŐSZENTMÁRTON
Str. Victoriei, nr. 21.
0736 386 353

SZÁSZRÉGEN (LIBERTĂȚII)
B-dul Libertății 12/2
0733 553 971

DORA OPTICS

Lorintffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület szervezésében

Várudvari és Vártemplomi Sanzon és Operett est
2021. szeptember 20, 18 órától

Fellépnek:
Buta Árpád, Trozner Kincső, Szabó Levente

Fiatalkorú tehetség: Tasnády Ádám

Meghívott: Modra Noémi
a Kolozsvári Magyar Opera énekművésze

Zongora: Sántha Huba József.
Hegedű: Fülöp Alajos.

A RÉSZVÉTEL DÍJTALAN
Az udakozást elfogadjuk!

Támogatók:
S.C. TAK AGROZOOT SRL
FITOSERV SRL

Media Támogatók:
NÉPÚJSÁG

Az EUROSANDOOR garázsajtó- és kapugyár ÉRTÉKESÍTÉSI KOORDINÁTORT alkalmaz a marosvásárhelyi székhelyén!

Elvárások:

- kellemes megjelenés
- komolyság és pontosság
- jó kommunikációs készség
- számítógépes tudás, ezen belül a MICROSOFT OFFICE csomag nagyon jó ismerete

Fényképes önéletrajzokat

a szasztimea@eurosandoor.ro e-mail-címre várjuk.
Érdeklődni a 0746-053-002-es telefonszámon lehet.

BIZOL

European Oldtimer & Youngtimer Festival

E.O.F 9

szeptember 23-26
Marosvásárhely

powered by

A.P.A.R.

The Parlor

BARDI AUTO

Veterán autók kiállítása (szeptember 25, 12-15 óra között Somostető Állatkert)
Alkatrész Börze (Camping Timulazu (Mezőszenkmargita))
Az autók felvonulása

NŐSZEMKÖZT
PÉNTEK 21⁰⁰

ÉTV HUNGARIAN TELEVISION

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Preda u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

r . a . d . i . o

gaga

www.radiogaga.ro

Marosvásárhelyi Rádió Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM